

2020

**RAPORT ANALITIC
PRIVIND GESTIONAREA MIJLOACELOR FINANCIARE
ALOCATE FONDULUI NAȚIONAL DE DEZVOLTARE
A AGRICULTURII ȘI MEDIULUI RURAL**

**APROBAT:
Director
Vadim CURMEI
20 ianuarie 2021**

Chișinău 2021

CUPRINS:

Introducere

Cap. I Gestionarea Fondului național de dezvoltare a agriculturii și mediul rural în perioada anilor 2020 (date preliminare)

1.1 Rezultatele procesului de recepționare a cererilor pentru subvenționarea post-investițională

1.2. Subvenționarea în avans pentru dezvoltarea proiectelor start-up

1.3. Subvenționarea în avans pentru îmbunătățirea nivelului de trai și de muncă în mediul rural

1.4. Acordarea ajutorului financiar pentru producătorii agricoli afectați de calamitățile naturale din anul 2020

Cap. II. Cauzele respingerii dosarelor de solicitare a sprijinului financiar

Cap. III. Distribuirea Fondului național de dezvoltare a agriculturii și mediul rural în perioada anilor 2021 (preliminar)

Cap. IV. Propuneri și recomandări

INTRODUCERE

Agricultura pentru Republica Moldova este ramura cu cele mai multe domenii conexe acesteia, care cuprind domeniul economic, relațiile sociale, culturale și definesc modul de viață în mediul rural și nivelul de trai al acestora. Numărul mare a populației din spațiul rural, raportat la capacitatea și oportunitatea de a-și asigura venituri decente, a generat un nivel foarte mare de migrație, în special peste hotarele țării. Amploarea acestui fenomen este atât de variată, încât a devenit cea mai importantă problemă a țării, care se răsfrânge asupra tuturor indicatorilor economici și sociali. Din aceste considerente susținerea sectorului agricol și a domeniilor conexe ale acestuia este o necesitate stringentă. Subvenționarea agriculturii este unicul mecanism prin intermediul căruia statul poate promova politicile sale în acest sector.

Republica Moldova este o țară profund dependentă de agricultură și dezvoltarea rurală. În ultimii 5 ani contribuția agriculturii la formarea Produsului Intern Brut (în continuare - PIB) variază între 8 – 10%, iar împreună cu industria prelucrătoare (domenii din clasificatorul activităților economice expuse în secțiunea C-10 și 11) aceasta depășește 15%. Produsele agricole și agroalimentare asigură în mediu 35% din exportul produselor autohtone. Totodată, în spațiul rural trăiesc peste jumătate din populația țării, iar agricultura fiind principală sursă de venit și sursă de venit.

Regulamentul privind condițiile, ordinea și procedura de acordare a mijloacelor Fondului Național de Dezvoltare a Agriculturii și Mediului Rural a fost aprobat prin *Hotărârea Guvernului nr. 455/2017* care periodic este îmbunătățită în baza solicitărilor parvenite de la producătorii agricoli și asociațiile de profil. Astfel, propunerile înaintate în acest sens, pe parcursul perioadei iulie 2019-iunie 2020, au în cadrul grupului de lucru constituit prin act administrativ al ministerului, iar cele argumentate din punct de vedere economico-financiar, precum și acceptate de grupul menționat s-au regăsit în *Hotărârea Guvernului nr. 772/2020 cu privire la modificarea unor hotărâri ale Guvernului*.

În perioada de raport, aplicarea procesului de subvenționare a avut loc temeiul prevederilor *Legii nr. 276/2016 cu privire la principiile de subvenționare în dezvoltarea agriculturii și mediului rural*, *Hotărârea Guvernului nr. 455/2017 cu privire la modul de repartizare a mijloacelor Fondului Național de Dezvoltare a Agriculturii și Mediului Rural*, *Hotărârea Guvernului nr. 507/2018 pentru aprobarea Regulamentului privind condițiile și procedura de acordare a subvențiilor în avans pentru proiectele start-up din Fondul național de dezvoltare a agriculturii și mediului rural*, *Hotărârea Guvernului nr. 476/2019 pentru aprobarea Regulamentului privind acordarea subvențiilor pentru îmbunătățirea nivelului de trai și de muncă în mediul rural din Fondul național de dezvoltare a agriculturii și mediului rural*, precum altor

acte normative expuse în anexa nr. 1 „Cadrul normativ ce reglementează politica de subvenționare”.

I. GESTIONAREA FONDULUI NAȚIONAL DE DEZVOLTARE A AGRICULTURII ȘI MEDIULUI RURAL ÎN ANUL 2020 (date preliminare)

Mijloacele Fondului național de dezvoltare a agriculturii și mediului rural (în continuare - **FNDAMR**) se aprobă anul în temeiul Legii bugetului de stat. Totodată, se contată că în anul 2020 FNDAMR a constituit 1200 mil. lei, fiind în creștere cu 26,3% față de mijloacele financiare alocate în anul 2019 (950 mil. lei).

FNDAMR este valorificat în proporție de 100% în fiecare an. Beneficiază de subvenții entități economice, persoanele fizice care desfășoară activitate de întreprinzător în condițiile legislației naționale cât și autoritățile publice locale de nivelul întâi.

Conform datelor prezentate de către Agenția de Intervenție și Plăți în Agricultură (în continuare – **AIPA**), sursele FNDAMR în anul 2020 au fost direcționate după cum urmează:

- contribuția statului în **Fondul Național al Viei și Vinului – 17,9 mil. lei**, în conformitate cu *art. 2 lit. g. din Legea bugetului de stat pentru anul 2020 nr. 172/2019*;

- **plata restanțelor față de producătorii agricoli din 2019 – cca 503,8 mil. lei**, în conformitate cu *art. 33 alin. (5) din Legea nr. 276/2016*;

- **subvenții în avans pentru tineri și femei fermier pentru dezvoltarea proiectelor start-up – 16,2 mil. lei**, potrivit *art. 23 alin. (3) din Legea nr. 276/2016*, precum și a *Hotărîrii Guvernului nr.507/2018*;

- **subvenții în avans pentru îmbunătățirea nivelului de trai și de muncă în mediul rural – 25,7 mil. lei**, în condițiile *art. 23 alin. (11) din Legea nr. 276/2016* și a *Hotărîrii Guvernului nr.476/2019*;

- **ajutor financiar acordat producătorilor agricoli a căror producție agricolă a fost afectată de calamitățile naturale din anul 2020 – 310,8 mil. lei**, în temeiul *art. 37 alin. (2) din Legea nr. 276/2016*, precum și a *Hotărîrii Guvernului nr.582/2020*;

- **subvenționarea post-investițională – 325,7 mil. lei**, conform *Hotărîrii Guvernului nr.455/2017*.

Adițional, AIPA a administrat 59,73 mil. lei – surse acordate din partea Guvernului Federației Ruse, destinat pentru compensarea parțială a prejudiciului cauzat de seceta din anul 2020 la cultura porumbului și pregătirea solului pentru recolta anului 2021.

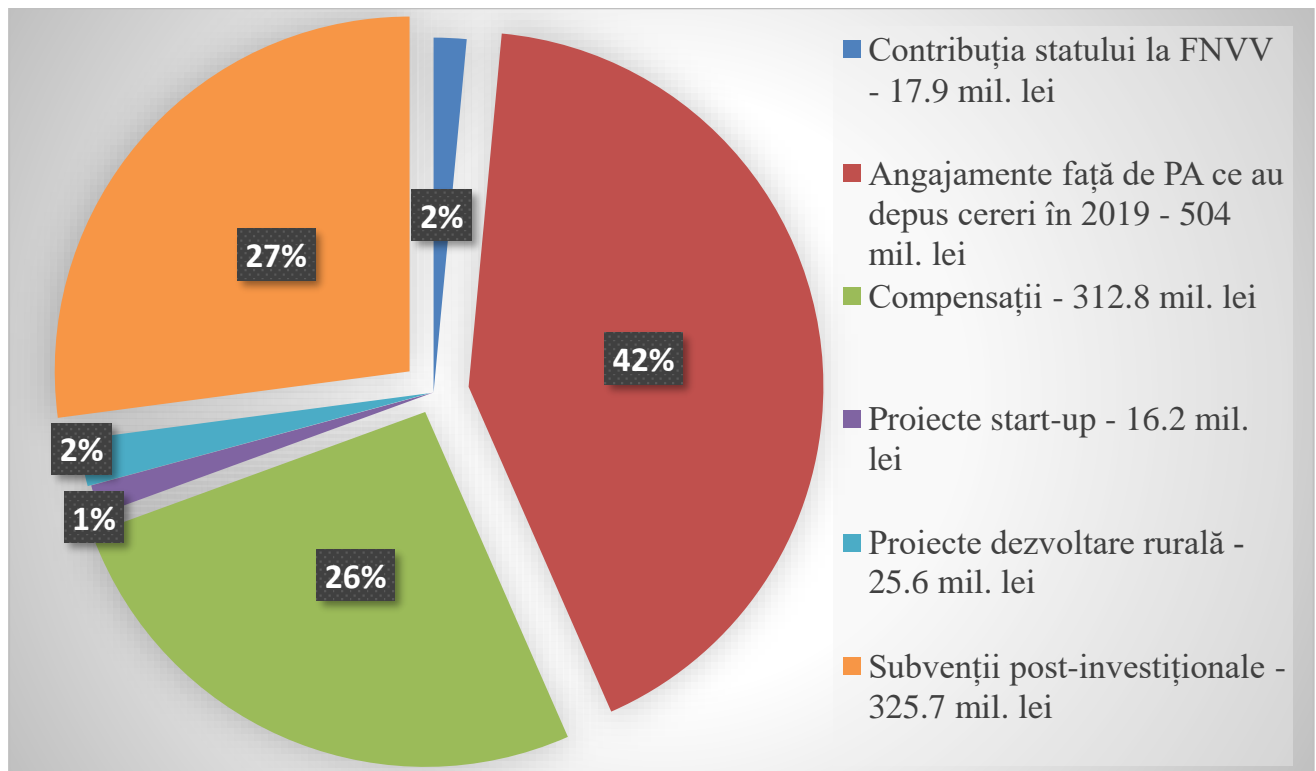

Fig.1 valorificarea mijloacelor financiare alocate FNDAMR în anul 2020

1.1. Rezultatele procesului de recepționare a cererilor pentru subvenționarea post-investițională

Perioda de recepționare a cererilor de acordare a **subvențiilor post-investiționale** constituie 01 februarie - 31 octombrie a anului de subvenționare. În urma acestui proces, conform datelor preliminare procesate, AIPA a recepționat **7448 cereri** de acordare a sprijinului financiar în sumă de **1216,8 mil. lei**. În pofida faptului că în perioada de raport, când sectorul agricol a suferit pierderi în urma calamităților naturale și le-a fost compromisă recolta așteptată, suma subvențiilor solicitate de producătorii agricoli față de suma subvenției solicitată în anul 2019 a sporit cu 34 mil. lei. Din sursele financiare ale FNDAMR pentru anul 2020, AIPA a achitat ca subvenții post-investiționale **828,95 mil. lei**.

Urmare a subvențiilor solicitate în anul curent, a fost posibilă atragerea investițiilor în sectorul agroindustrial și a ramurile conexe acestui sector de **cca 4,5 miliarde lei, în creștere față de anul 2019 cu 25%**. Investițiile efectuate de către solicitanții de subvenții au generat crearea a peste **2000 locuri noi de muncă dintre care 1046 ocupate de bărbați**.

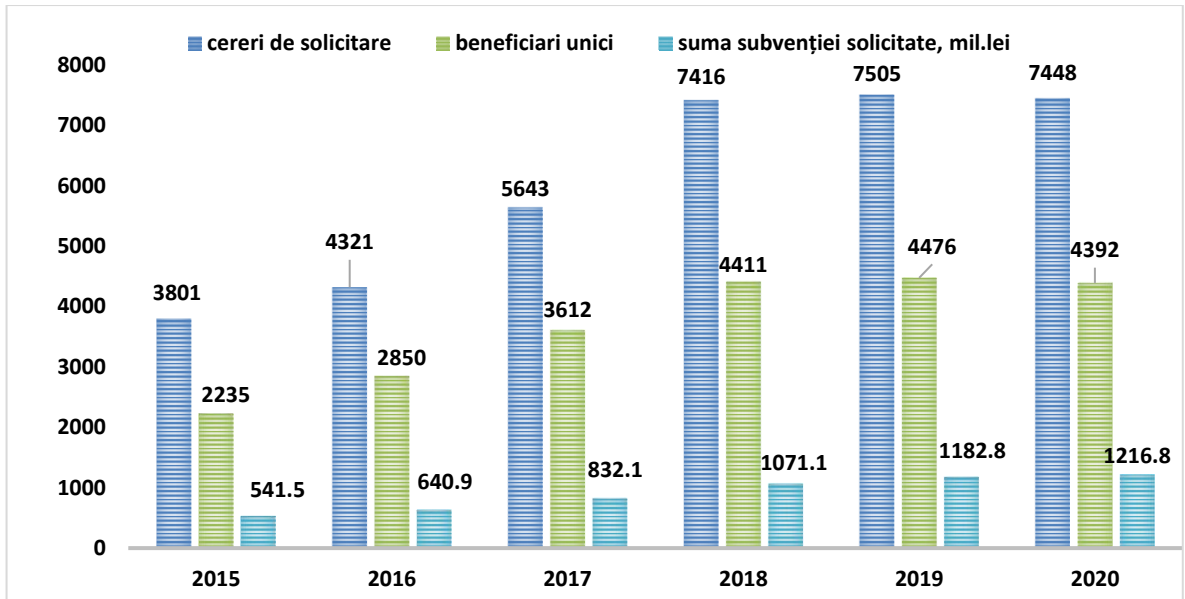

Fig. 2 Solicitări de subvenții post-investiționale

Sursa: SIA ESBS al AIPA la situația din 31 decembrie 2020

Distribuirea fondului pe măsuri/submăsuri de sprijin se prezintă în tabelul de mai jos.

Tabelul 1: Numărul dosarelor recepționate/autorizate de AIPA precum și sumelor solicitate/autorizate din mijloacele FNDAMR în anul 2020

Domeniile și formele de sprijin	Nr. Dosare recepționate	Suma solicitată, mil. lei	Nr. dosare autorizate	Suma autorizată, mil. lei	Ponderea surselor financiare pe domenii, %
Prioritatea I. Creșterea competitivității sectorului agroalimentar prin restructurare și modernizare					87,67
Producerea legumelor și a fructelor pe teren protejat	101	11,95	35	3,32	0,98
Stimularea investițiilor pentru înființarea, modernizarea și defrișarea plantațiilor multianuale	1122	212,51	436	66,61	17,45
Stimularea investițiilor pentru procurarea tehnicii și a utilajului agricol	1931	208,70	762	88,1	17,14
Stimularea investițiilor pentru utilizarea și renovarea tehnologică a fermelor zootehnice	229	85,93	40	13,45	7,06
Stimularea procurării animalelor de prăsilă și menținerii fondului genetic al acestora	77	29,88	17	7,49	2,45
Stimularea investițiilor pentru dezvoltarea infrastructurii postrecoltare și procesare	569	374,62	147	86,3	30,83
Creditarea producătorilor agricoli	2501	133,31	144	12,17	10,95
Asigurarea riscurilor în agricultură	82	7,64	54	6,28	0,63
Stimularea constituirii și funcționării grupurilor de producători agricoli	14	2,09	13	1,96	0,17

Stimularea activităților de promovare pe piețele externe	6	0,09	1	0,006	0,01
Prioritatea II. Asigurarea gestionării durabile a resurselor naturale					9,43
Consolidarea terenurilor agricole	1	0,03	0,0	0,0	0,0
Stimularea investițiilor în procurarea echipamentului de irigare	334	70,08	73	32,89	5,76
Stimularea producătorilor agricoli pentru compensarea cheltuielilor la irigare	27	9,16	0,0	0,0	0,75
Stimularea investițiilor pentru procurarea echipamentului No-Till și Mini-Till	222	28,7	66	10,57	2,36
Promovarea și dezvoltarea agriculturii ecologice	65	6,86	0,0	0,0	0,56
Prioritatea III. Sporirea investițiilor în infrastructura fizică și cea a serviciilor din mediul rural, inclusiv în infrastructura aferentă întreprinderilor agricole plasate în extravilan					2,9
Îmbunătățirea și dezvoltarea infrastructurii rurale	149	33,88	26	6,63	2,78
Servicii de consultanță și formare	18	1,38	0,0	0,0	0,11
TOTAL subvenții solicitate în anul 2020	7448	1216,8	1814	325,77	100

Sursa: SIA ESBS al AIPA la situația din 31 decembrie 2020

Notă: Din valoarea FNDAMR pentru anul 2020, au fost achitate 4235 cereri de solicitare a subvenției în sumă de 504 mil. lei care au rămas fără acoperirea financiară ca urmare a epuizării mijloacelor fondului în anul 2019.

Cea mai mare pondere a solicitărilor de subvenții din anul 2020, sunt direcționate către:

- subvenționarea investițiilor în dezvoltarea infrastructurii post-recoltare și procesare. În perioada de raport, au fost recepționate 569 cereri de solicitare a sprijinului financiar în suma subvenției solicitate de 374,6 mil. lei ceea ce constituie 0,8% din valoarea subvențiilor solicitate.

- subvenționarea tehnicii și utilajului agricol inclusiv mini-till și no-till. În perioada de raport au fost depuse 2153 cereri de solicitare a sprijinului financiar în suma subvenției solicitate de 237,41 mil. lei ceea ce constituie 19,5% din valoarea subvențiilor solicitate.

- stimularea investițiilor în înființarea, modernizarea plantațiilor multianuale și defrișarea celor neproductive. În acest sens, AIPA a recepționat 1122 cereri de solicitare a sprijinului financiar cu suma subvenției solicitate de 212,50 mil. lei sau 17,7% din valoarea totală a subvențiilor solicitate;

- în dezvoltarea sectorului zootehnic, au fost recepționat 306 cereri de solicitare a sprijinului financiar dintre care 229 cereri pentru stimularea investițiilor în renovarea fermelor zootehnice (suma subvenției solicitate – 85,93 mil. lei) și 77 cereri pentru procurarea animalelor de prăsilă în sumă de 29,88 mil. lei.

- stimularea *creditării producătorilor agricoli*, au fost recepționate 2501 cereri de solicitare a sprijinului financiar în suma subvenției solicitate de 133,31 mil. lei ceea ce constituie, 11% din valoarea subvențiilor solicitate.

Conform prevederilor Legii nr. 276/2016 și Hotărârii Guvernului nr. 455/2017 cu modificările și completările ulterioare, în vederea încurajării producției agroalimentare ecologice, a susținerii businessului mic și mijlociu și a atragerii tineretului în agricultură, a femeilor din mediul rural, se acordă subvenții în cuantumuri majorate, în condiții generale, din valoarea investiției eligibile.

Deci, în anul 2020 au solicitat subvenții majorate 240 producători agricoli, în sumă de 8,8 mil. lei.

Tabelul 2: Subvenții majorate solicitate de producătorii agricoli

Subvenții majorate pentru:	Femei fermier	Tineri fermieri	Agricultura ecologică	Producție autohtonă	TOTAL
<i>Pondere, %</i>	49,6	6,7	1,2	42,5	100
<i>Numărul beneficiarilor</i>	119	16	3	102	240
<i>Suma subvenției majorate, mil. lei</i>	6,49	0,74	0,09	1,51	8,84
<i>Suma subvenției autorizate, mil. lei</i>	40,57	2,97	0,59	12,18	56,32

Sursa: SIA ESBS al AIPA la situația din 31 decembrie 2020

Conform datelor prezentate în tabel putem menționa că :

- *femeie fermieri* – au solicitat subvenții majorate cu 6,5 mil. lei, pentru 119 producători agricoli, ceea ce constituie cca 50% din totalul solicitărilor de subvenții majorate;

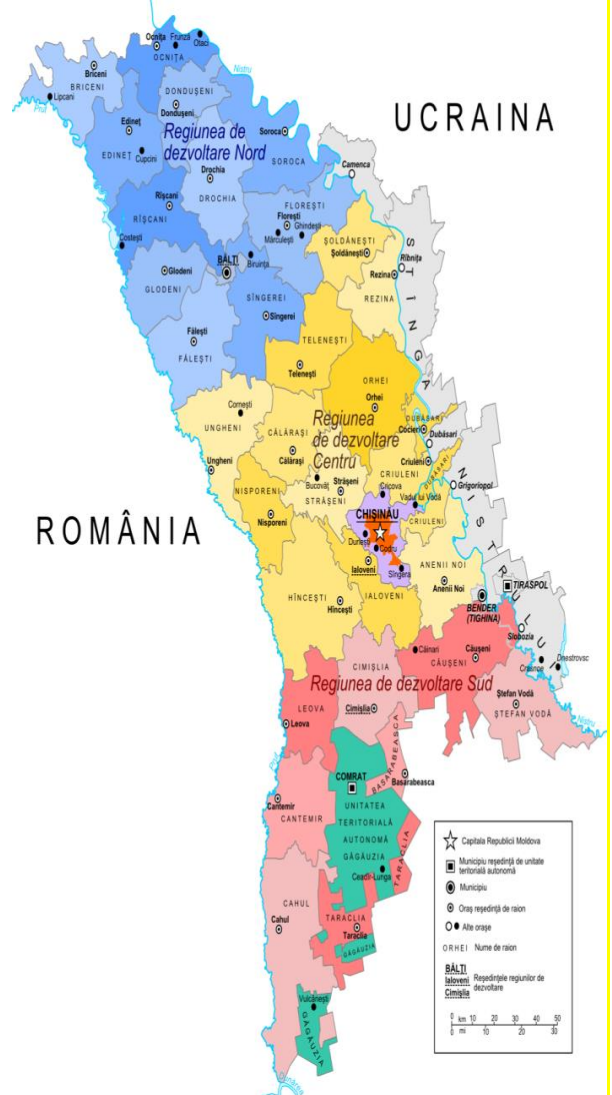
- *producție autohtonă* – au solicitat subvenții majorate cu 1,5 mil. lei, pentru 102 producători agricoli, ceea ce constituie 42,5% din totalul solicitărilor de subvenții majorate;

- *tânăr fermieri* – au solicitat subvenții majorate cu 0,7 mil. lei pentru 16 producători agricoli, ceea ce constituie 6,7% din totalul solicitărilor de subvenții majorate;

- *agricultura ecologică* – au solicitat subvenții majorate cu cca 0,1 mil. lei pentru 3 producători agricoli, ceea ce constituie 1,2% din totalul solicitărilor de subvenții majorate.

Analizând solicitările de subvenții după **zonele geografice** putem constata:

- în anul 2020, cele mai multe solicitări de subvenții au fost înregistrate în *zona de nord* a republicii (2879 dosare depuse cu subvenția solicitată în valoare de 421,5 mil. lei, ce au atras după sine investiții în valoare de 1451,7 mil. lei), fiind urmată de *zona centru* (2496 dosare depuse cu subvenția solicitată în valoare de 493,5 mil. lei, ce au atras după sine investiții în valoare de 1821,6 mil. lei) și *zona de sud* (2073 dosare depuse cu subvenția solicitată în valoare de 302,1 mil. lei, ce au atras după sine investiții în valoare de 1226,7 mil. lei).
- la nivel regional, în sudul republicii cele mai multe solicitări de subvenții au fost înregistrate în raionul Cahul (401 dosare în sumă de 54,2 mil. lei). Pentru zona centru, cele mai multe investiții au fost efectuate în raionul Orhei (310 dosare în sumă de 53,97 mil. lei) și Hîncești (304 dosare în sumă de 64,29 mil. lei) iar în zona nord – Briceni (348 dosare în sumă de 66,35 mil. lei) și Edineț (327 dosare în sumă de 61,75 mil. lei).

Prin *anexa nr.2* la prezentul Raport, se redă numărul dosarelor recepționate de AIPA în profil teritorial, iar în *anexa nr.3 din același Raport*, suma subvenției solicitate de producătorii agricoli în profil teritorial.

Începînd cu anul 2017 are loc **clasificarea producătorilor agricoli după categoria producătorilor agricoli mici, mijlocii și mari**. Astfel, conform noțiunilor prezentate în Legea nr. 276/2016 cu privire la principiile de subvenționare în dezvoltarea agriculturii și mediului rural:

- *producător agricol mic* este producător agricol care deține cu drept de proprietate sau posesie și folosință până la 20 de hectare de teren agricol arabil și/sau până la 10 hectare de terenuri ocupate de culturi perene în rod, ori de la 21 până la 40 de capete de bovine sau de la 51 până la 100 de capete de porcine, ovine/caprine;
- *producător agricol mijlociu* este producător agricol care deține cu drept de proprietate sau posesie și folosință de la 20 până la 500 de hectare de teren agricol arabil și/sau de la 10 până la 75 de hectare de terenuri ocupate de culturi perene în rod,

ori de la 41 până la 100 de capete de bovine sau de la 101 până la 240 de capete de porcine, ovine/caprine;

- *producător agricol mare* este producător agricol care deține cu drept de proprietate sau posesie și folosință mai mult de 500 de hectare de teren agricol arabil și/sau mai mult de 75 de hectare de terenuri ocupate de culturi perene în rod, ori mai mult de 100 de capete de bovine sau 240 de capete de porcine, ovine/caprine.

Clasificarea producătorilor după categoria producătorilor agricoli mici, mijlocii și mari nu pot depăși criteriile stabilite în Legea nr. 179/2016 cu privire la întreprinderile mici și mijlocii. Astfel, în funcție de numărul mediu anual de salariați, de cifra anuală de afaceri sau de totalul activelor pe care le dețin, solicitanții de subvenții se încadrează ca întreprindere micro, mica sau mijlocie. În acest sens, o întreprindere mică are de la 10 până la 49 de salariați, realizează o cifră anuală de afaceri de până la 25 de milioane de lei sau deține active totale de până la 25 de milioane de lei.

Din totalul solicitărilor de subvenții, numărul producătorii agricoli mici este în ascensiune. Astfel, în anul 2020, numărul producătorilor agricoli mici constituie 64%. Cei 2803 producători agricoli mici au solicitat subvenție, în sumă de 436,7 mil. lei sau 35,9% din valoarea totală a solicitărilor de subvenții.

Producătorii agricoli mijlocii le revine un rol secund. În anul 2020, au solicitat subvenții 1240 producători agricoli, ceea ce constituie 28% din totalul solicitanților, în sumă totală de 521,3 mil. lei sau 42,8% din valoarea totală a solicitărilor de subvenții. Numărul acestora, comparativ cu anul 2019, la fel a înregistrat o creștere, cu 35 producători agricoli mijlocii comparativ cu anul 2019.

În ascensiune ne semnificativă sunt și producătorii agricoli mari. Astfel, în anul 2020, numărul producătorilor agricoli mari a constituie 8%, fiind în creștere, față de anul 2019, cu 0,4% sau 7 entități. Cei 349 producători agricoli mari au solicitat subvenție, în anul 2020, în sumă totală de 259,2 mil. lei sau 21,3% din valoarea totală a solicitărilor de subvenții.

Sursa: SIA ESBS al AIPA la situația din 31 decembrie 2020

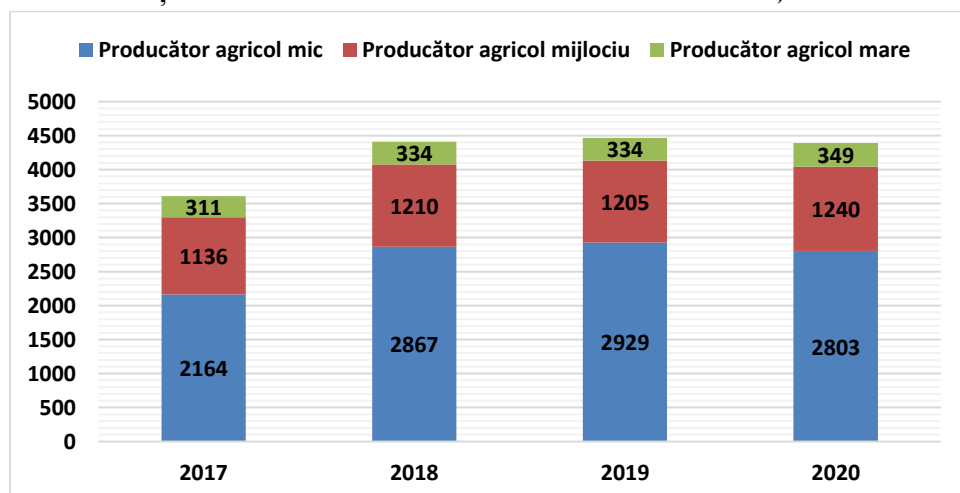

Fig. 3 Clasificarea beneficiarilor de subvenții conform prevederilor Legii nr. 276/2016

Astfel din cele relatate putem constata că accesările/solicitările de subvenții a producătorilor agricoli este în creștere. În anul 2020, cele mai multe investiții le-au efectuat producătorii agricoli mijlocii care vor accesa 42,8% din valoarea FNDAMR. Situație similară se observă și în subvențiile accesate de producătorii agricoli mici și mijlocii în anii 2019 -2018, atunci când producătorii agricoli mijlocii au accesat 42,0%, iar producătorii agricoli mici au accesat 41,7% din valoarea subvențiilor accesate de toți beneficiarii de subvenții.

Analizând beneficiarii de subvenții prin prisma prevederilor *Legii nr. 179/2016 cu privire la întreprinderile mici și mijlocii* putem constata că **producătorii agricoli se încadrează perfect în clasificarea acestora ca întreprindere micro, mica și mijlocie** deoarece foarte puțini producători agricoli pot depăși indicatorii financiari stabiliți în Legea nr. 179/2016.

Prioritatea I. Creșterea competitivității sectorului agroalimentar prin restructurare și modernizare

Submăsura 1.1. Subvenționarea investițiilor pentru producerea legumelor și a fructelor pe teren protejat (sere de iarnă, solarii, tuneluri):

Obiectivul general al acestei submăsuri constă în sporirea productivității, calității și competitivității sectorului de cultivare a legumelor și fructelor pe teren protejat.

Sprijinul este acordat pentru compensarea parțială a costului modulelor noi de sere, solarii, tuneluri, al echipamentului, utilajului, materialului de construcție și de acoperire pentru sere, solarii și tuneluri. Mărimea sprijinului acordat se calculează sub formă de compensație:

1) 50% din costul modulelor de sere, echipamentului, utilajului, materialului de acoperire și de *construcție pentru sere, solarii, tuneluri*, precum și al materialului nețesut de tip AGRYL și al materialului de mulcire utilizat pentru acoperirea plantelor, inclusiv în câmp deschis;

2) 30% din costul materialelor de construcție, acoperire utilizate la *reconstrucția serelor, solariilor și a tunelurilor*.

În anul 2020 au solicitat suport financiar pentru construcția/reconstrucția serelor, solariilor, tunelurilor, 129 obiecte investiționale, în sumă de 11,9 mil. lei. În limita disponibilului financiar s-a reușit autorizarea spre plată a 35 cereri în sumă de 3,3 mil. lei. Celelalte cereri vor fi achitate din FNDAMR, în mod prioritar, în anul 2021.

Ca rezultate, în perioada de raport, au fost construite și modernizate peste 764 ha de teren de teren agricol destinat pentru producerea fructelor și legumelor pe teren protejat, dintre care 473,2 ha ocupate de sere de iarnă, 57,4 ha - câmp deschis, 9,5 ha – solarii, 3,1 ha – tuneluri, 221,0 ha – mulcire.

Tabelul 4: Tipul de construcție nou create (unități)

2018			2019			2020		
Sere	Solarii	Tuneluri	Sere	Solarii	Tuneluri	Sere	Solarii	Tuneluri
30	3	6	40	22	3	58	24	6

Sursa: SIA ESBS al AIPA la situația din 31 decembrie 2020

Submăsura 1.2 *Stimularea investițiilor pentru înființarea, modernizarea și defrișarea plantațiilor multianuale, inclusiv a plantațiilor viticole și a plantațiilor pomicole:*

Sporirea productivității și competitivității a sectoarelor de producere a fructelor, strugurilor, pomuşoarelor și culturilor aromatice (trandafir de ulei, levănțică, isop, jaleș) prin stimularea ritmurilor de defrișare a plantațiilor cu termen de exploatare depășit, implementarea tehnologiilor avansate de înființare și întreținere a plantațiilor și majorarea indicatorilor de calitate a producției la nivelul standardelor internaționale, precum și dotarea plantațiilor multianuale cu sisteme antiîngheț și instalații antigrindină și antiploaie este obiectivul acestei submăsuri de subvenționare.

În cadrul submăsurii 1.2, AIPA a recepționat 1122 dosare de solicitare a sprijinului financiar în valoarea totală a subvențiilor de 212,5 mil. lei, fiind autorizate spre plată 436 dosare, în sumă totală de 66,6 mil. lei. De menționat că ponderea acestei submăsuri de sprijin în totalul solicitărilor de subvenții constituie 18%. Cealaltă sumă a subvenției solicitate de producătorii agricoli, dar neautorizată pe motivul epuizării mijloacelor financiare, vor fi achitate în mod prioritar în anul 2021.

Pentru *înființarea plantațiilor pomicole*, în anul 2020, au fost depuse 609 obiecte investiționale, în sumă a 61,1 mil. lei pentru înființarea 2324,2 ha de livadă. Totodată, AIPA a autorizat spre plată 342 cereri în sumă de 19,4 mil. lei, pentru plantațiile pomicole înființate.

Conform datelor preliminare obținute de la producătorii agricoli, în anul de raport, au fost înființate:

- Plantații cu culturi nucifere- 598,7 ha;
- Plantații de măr – 440,6 ha;
- Plantații de vais – 170,5 ha;
- Plantații de cireș – 185,8 ha;
- Plantații de prun – 714,5 ha;
- Plantații de vișin – 177 ha;
- Plantații de piersic – 33,5 ha
- Plantații de păr – 3,6 ha.

Totodată, pentru *înființarea plantațiilor viticole*, în anul 2020, au fost depuse 106 solicitări ale sprijinului financiar, în sumă a 25,1 mil. lei, pentru înființarea 688,4 ha de vii și anume: plantații cu soiuri de struguri pentru masă – 244,9 ha; plantații cu soiuri de struguri pentru vin – 443,5 ha.

Pentru *înființarea plantațiilor de arbuști fructiferi*, au fost depuse 28 dosare, pentru înființarea a 107,5 ha de arbuști și anume: cătină albă – 7,7 ha; căpșun – 97,1 ha; zmeur – 1,8 ha; și mur – 0,9 ha. De asemenea, la această submăsură sunt eligibile subvenționării și *plantațiile aromatice*. Astfel, în anul de raport, 2 producători agricoli au înființat astfel de plantație cu o suprafață de 39,4 ha.

Conform prevederilor Regulamentului de subvenționare, în anul curent continuă subvenționarea *echipamentului antiploaie, antiîngheț, antigrindină și a sistemelor moderne de suporturi*.

Tabelul. 5

Tipul echipamentului	Numărul obiectelor investiționale create	Suprafața, ha
Antigrindină	26	264,6
Plase antiploaie	1	7,1
Total	27	271,7

Sursa: SIA ESBS al AIPA la situația din 31 decembrie 2020

În anul de raport, 27 dosare au fost depuse către subvenționare pentru echipament antigrindină și plase antiploaie în sumă de 18,6 mil. lei. În disponibilitatea FNDAMR, până la finele anului 2020, au fost autorizate spre plată 9,7 mil. lei, restul sumei de 8,9 mil. lei, urmează a fi achitată din mijloacele FNDAMR pentru anul 2021.

Pentru *defrișarea plantațiilor multianuale* au fost înaintate spre subvenționare 517 cereri de acordare a sprijinului financiar în sumă a 67,7 mil. lei pentru defrișarea a 3212 ha plantații pomicole și 3330 ha plantații viticole. În acest sens, au fost autorizate spre plată 25,7 mil. lei, restul sumei (cca 42,0 mil. lei), urmează a fi achitată din mijloacele FNDAMR pentru anul 2021.

Per total putem menționa, că numărul solicitărilor de subvenții pentru defrișarea plantațiilor multianuale este în creștere iar terenul agricol defrișat este menținut conform bunelor practici agricole pentru următorii 3 ani și ulterior inclus în circuitul agricol ca teren arabil.

Evoluția suprafețelor defrișate (ha)

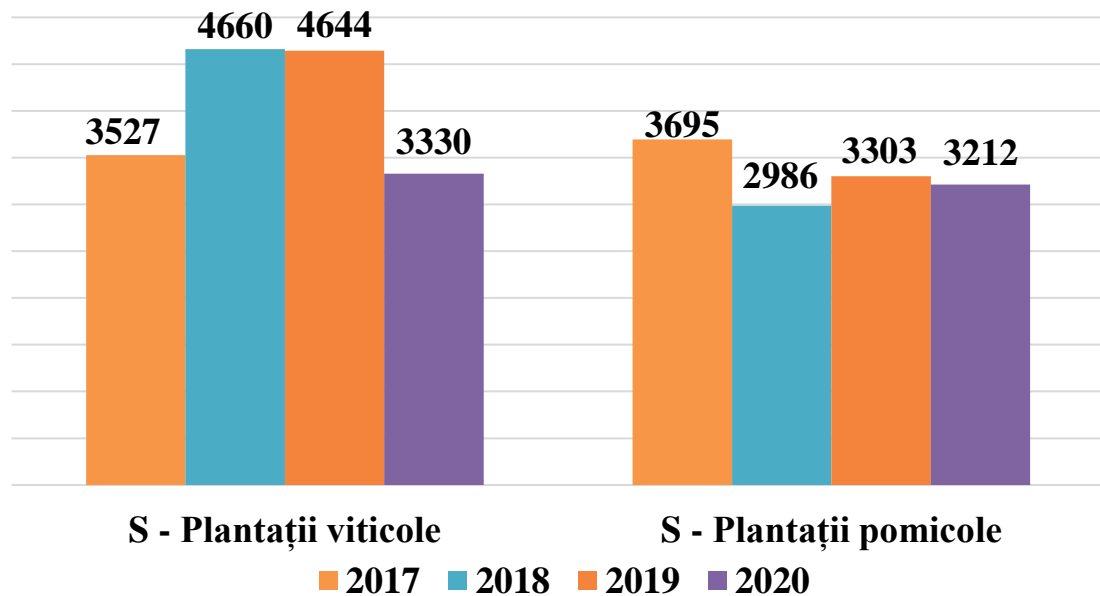

Fig.4 Evoluția defrișărilor de plantații pomicole și viticole, ha

Sursa: SIA ESBS al AIPA la situația din 31 decembrie 2020

Pentru instalarea sistemelor moderne de suporturi în plantațiile viticole tinere și modernizarea sistemelor de suporturi în plantațiile pe rod, în funcție de tipul sistemelor de suporturi, sunt pasibile subvenționării spalier vertical cu pari din aliaje de metale, spalier vertical cu pari din lemn confcționați și spalier vertical obișnuit cu pari noi din beton armat sau lemn.

În acest sens, în anul 2020, au solicitat subvenții pentru instalarea suporturilor moderne, 117 producători agricoli, în sumă de 40,1 mil. lei pentru 939,5 ha de plantații multianuale fiind autorizate 19,3 mil. lei. De menționat că cealaltă sumă a subvenției solicitate (cca 30,8 mil. lei), urmează a fi alocată din resursele FNDAMR pentru anul 2021. Distribuirea după tipuri de suporturi este expusă în tabelul de mai jos:

Tabelul 6: Sisteme de suport supuse subvenționării

Tip sistem de suport	Numărul de sisteme	Suprafața, ha
Spalier vertical cu pari din lemn	6	21,6
Spalier vertical cu pari din aliaje de metale, mase plastice	19	755,5
Spalier vertical cu pari din beton armat	92	162,4
Total	117	939,5

Sursa: SIA ESBS al AIPA la situația din 31 decembrie 2020

Submăsura 1.3 Stimularea investițiilor pentru procurarea tehnicii și utilajului agricol convențional:

Creșterea productivității și competitivității sectorului agricol prin facilitarea accesului producătorilor la tehnică și utilaje agricole performante este obiectivul general al acestor submăsuri.

Mărimea sprijinului acordat pentru **tehnica și utilajul agricol convențional**, se calculează sub formă de compensație în proporție de 25% din cost (per unitate), dar nu mai mult de 300 mii lei per beneficiar, cu excepția combinelor autopropulsate pentru recoltarea strugurilor, pentru care suma maximală constituie 750 mii lei per beneficiar.

În acest sens, în anul de raport, au fost depuse 1931 dosare de solicitare a sprijinului financiar, în sumă a 208,7 mil. lei, fiind achiziționate diverse tipuri de tehnică și utilaj agricol ce este reflectate în tabelul de mai jos.

Tabelul 7: Tehnică și utilaj agricol eligibil subvenționării

Tehnică agricolă	Unități
Tractoare	750
Combine	80
Tehnică tractată	909
Tehnică purtată	1442
Semi-remorci	22
Remorci	15
Alte mașini autopropulsate	1
Utilaj și componente	38
Total	2 507 unități

Sursa: SIA ESBS al AIPA la situația din 31 decembrie 2020

De menționat că reînnoirea parcului cu tehnică și utilaj agricol supus subvenționării a atras după sine investiții de peste 1018,9 mil. lei, surse ce contribuie la dezvoltarea sectorului agricol dar și la creșterea produsului intern brut deoarece tehnica funcțională necesită resurse umane, financiare dar și mijloace circulante.

Submăsura 1.4 Stimularea investițiilor pentru utilizarea și renovarea tehnologică a fermelor zootehnice:

Creșterea productivității, competitivității și asigurarea siguranței alimentare prin stimularea organizării și modernizării tehnologice a fermelor zootehnice este obiectivul

general al stimulării investițiilor pentru utilarea și renovarea tehnologică a fermelor zootehnice.

Mărimea sprijinului acordat se calculează sub formă de compensație din costul utilajului tehnologic nou, achitat integral, destinat dotării și modernizării fermelor zootehnice, inclusiv construcția/reconstrucția fermelor zootehnice de bovine, ovine și caprine, etc.

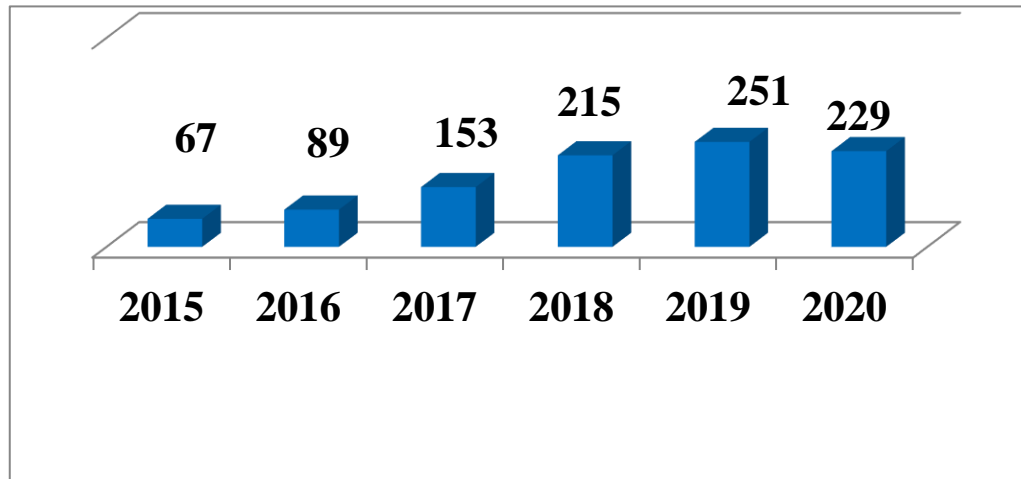
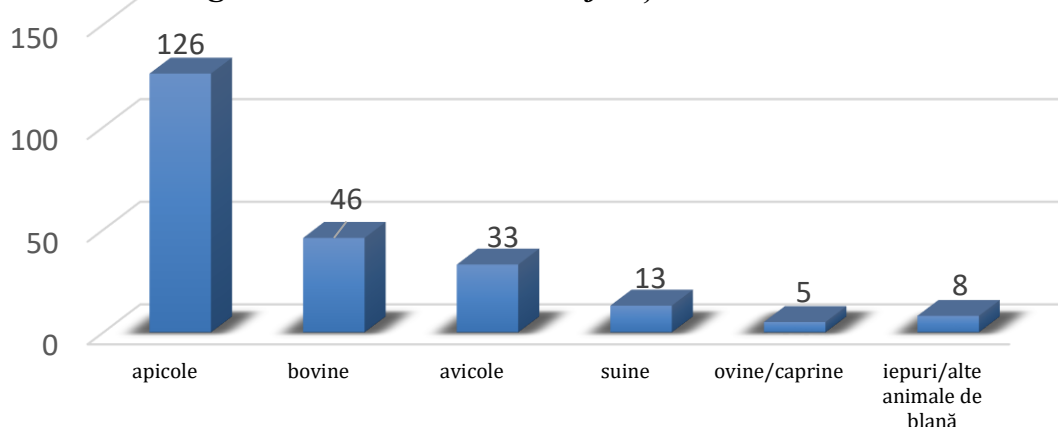

Fig.5 Ferme zootehnice reutilate și modernizate în anul 2020

Sursa: SIA ESBS al AIPA la situația din 31 decembrie 2020

În anul 2020, au fost depuse 229 cereri de acordare a sprijinului financiar, în sumă a 85,9 mil. lei pentru renovarea și dezvoltarea tehnologică a: 46 ferme de bovine, 5 ferme de ovine și caprine, 13 ferme de suine, 33 ferme avicole, 124 ferme apicole, 8 ferme de iepuri/alte animale de blană. Astfel, întru asigurarea producătorilor agricoli cu subvenții din bugetul de stat, AIPA a autorizat spre plată, la această submăsură 40 cereri de solicitare a sprijinului financiar în sumă de 13,5 mil. lei. Cealaltă sumă a subvenției solicitate de producătorii agricoli (72,5 mil. lei), urmează a fi alocată din sursele FNDAMR pentru anul 2021.

Fig. 6 Ferme zootehnice înființate/modernizate

Sursa: SIA ESBS al AIPA la situația din 31 decembrie 2020

Submăsura 1.5. Stimularea procurării animalelor de prăsilă și menținerii fondului genetic al acestora:

Creșterea productivității, competitivității și asigurarea siguranței alimentare prin stimularea ameliorării efectivului de animale este obiectivul general al acestei măsuri. Sprijinul este acordat pentru compensarea parțială a investiției la procurarea animalelor de la fermele de prăsilă, incluse în Nomenclatorul raselor, tipurilor și crosurilor de animale, omologate (raionate) în Republica Moldova, inclusiv din import.

Mărimea subvenției se calculează sub formă de compensație din valoarea costului animalului:

1) 50% pentru vaci primipare, junci și juninci, cu vârsta de cel puțin 12 luni, dar nu mai mult de 2,5 mil. lei per beneficiar într-un an de subvenționare;

2) 30% pentru vieri cu vârsta de 4-8 luni (rasă pură și birasială) și scrofițe neînsămânțate cu vârsta de 5-8 luni (rasă pură și birasiale), dar nu mai mult de 500,0 mii lei per beneficiar într-un an de subvenționare;

3) 50% pentru berbeci și țapi cu vârsta de 6-20 luni, dar nu mai mult de 200,0 mii lei per beneficiar într-un an de subvenționare;

4) 50% pentru mioare și căprițe cu vârsta de 6-20 luni, dar nu mai mult de 1,0 mil. lei per beneficiar într-un an de subvenționare;

5) 50% pentru iepuri de casă de reproducție, dar nu mai mult de 200,0 mii lei per beneficiar într-un an de subvenționare;

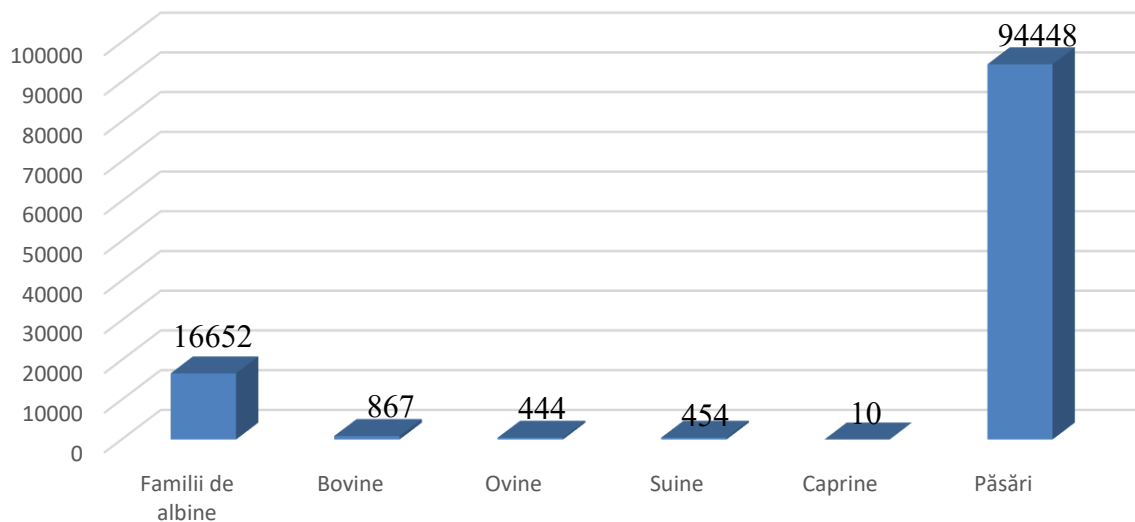
6) 50% pentru mătcă de albine cu vârsta de cel mult 12 luni, dar nu mai mult de 100,0 mii lei per beneficiar într-un an de subvenționare;

7) 50% pentru roiuri de albine cu mătcă cu vârsta de cel mult 12 luni, dar nu mai mult de 200,0 mii lei per beneficiar într-un an de subvenționare;

8) 50% pentru pui de o zi – păsări de prăsilă (forme parentale), dar nu mai mult de 1 mil. lei per beneficiar într-un an de subvenționare.

În anul de raport, la submăsura 1.5 au fost depuse 77 de dosare, iar suma solicitată a constituit cca 29,9 mil. lei. Susele financiare contribuie la stimularea investițiilor în achiziționarea 867 bovine; 444 ovine, din care 21 berbeci, 454 suine; 16 familii de albine și 94 448 pui de o zi/forme parentale. Astfel, AIPA a autorizat spre plată 7,5 mil. lei, restul sumei (22,4 mil. lei), urmează a fi autorizată din sursele FNDAMR pentru anul 2021, ca rezultat al epuizării mijloacelor financiare.

Fig. 7 Solicitări de subvenții la procurarea animalelor de prăsilă

Sursa: SIA ESBS al AIPA la situația din 31 decembrie 2020

Submăsura 1.6 Stimularea investițiilor pentru dezvoltarea infrastructurii postrecoltare și procesare:

Sporirea productivității și competitivității sectorului agricol prin modernizarea utilajului și infrastructurii postrecoltare și procesare este obiectivul acestei submăsuri.

Prin stimularea investițiilor pentru dezvoltarea infrastructurii postrecoltare și procesare se subînțelege subvenționarea caselor de ambalare; frigiderele de păstrare a fructelor, strugurilor și legumelor; utilajelor de procesare, uscare și congelare a fructelor, strugurilor, legumelor și cartofilor; utilajelor de prelucrare, uscare și condiționare a cerealelor, oleaginoaselor, florii-soarelui și soia; utilajelor de prelucrare primară, ambalare, refrigerare, congelare și păstrare a cărnii, procesare, ambalare și păstrare a laptelui.

Mărimea subvenției acordate producătorilor agricoli pentru dezvoltarea infrastructurii postrecoltare și procesare se calculează sub formă de compensație în rate procentuale, din valoarea investiției eligibile conform prevederilor Regulamentului privind condițiile, ordinea și procedura de acordare a mijloacelor Fondului Național de Dezvoltare a Agriculturii și Mediului Rural.

Tabelul 8.

SubMăsura 1.6.1 Case de ambalare și frigidere de păstrare a fructelor, strugurilor și legumelor

Numărul dosarelor	Valoarea investiției (lei)	Suma solicitată (mil. lei)	Suma autorizată (mil. lei)
190	514,4	186,3	44,7

SubMăsura 1.6.2 Procesare, uscare și congelare a fructelor, strugurilor, legumelor și cartofilor

<i>Numărul dosarelor</i>	<i>Valoarea investiției (mil. lei)</i>	<i>Suma solicitată (mil. lei)</i>	<i>Suma autorizată (mil. lei)</i>
81	446,9	78,3	7,5

SubMăsura 1.6.3 Prelucrare, uscare și condiționare a cerealelor, oleaginoaselor, florii-soarelui și soia

<i>Numărul dosarelor</i>	<i>Valoarea investiției (mil. lei)</i>	<i>Suma solicitată (mil. lei)</i>	<i>Suma autorizată (mil. lei)</i>
267	267,6	75,0	24,1

SubMăsura 1.6.4 Prelucrare primară, ambalare, refrigerare, congelare și păstrare a cărnii, procesare, ambalare și păstrare a laptelui

<i>Numărul dosarelor</i>	<i>Valoarea investiției (mil. lei)</i>	<i>Suma solicitată (mil. lei)</i>	<i>Suma autorizată (mil. lei)</i>
31	182,8	35,0	10,0

TOTAL

<i>Numărul dosarelor</i>	<i>Valoarea investiției (mil. lei)</i>	<i>Suma solicitată (mil. lei)</i>	<i>Suma autorizată (mil. lei)</i>
569	1 411,7	374,6	87,2

Sursa: SIA ESBS al AIPA la situația din 31 decembrie 2020

Pentru această submăsură, AIPA a recepționat 569 dosare în sumă a 374,6 mil. lei. De menționat că 11 dosare au fost respinse/retrase de către producătorii agricoli pentru nerespectarea criteriilor de eligibilitate stabilite în cadrul normativ. Ca rezultat, valoarea investițiilor efectuate în dezvoltarea infrastructurii postrecoltare și procesare este de peste 1411,7 mil. lei, iar suma autorizată de AIPA, până la moment, a constituit 86,4 mil. lei.

Totodată, în rezultatul investițiilor efectuate de producătorii agricoli, au fost achiziționate utilaje, după cum urmează:

Tabelul 9: Tip investiție	Nr. solicitări
Frigidere create și modernizate	253
Case de ambalare create și modernizate	47
Procesarea fructelor	50
Uscarea fructelor	18
Procesarea cerealelor	136
Uscarea cerealelor	35
Procesarea primară/finită a laptelui	9

Procesarea primară/finită a cărnii	14
Procesarea primară/finită a mierii	8
Total utilaje	569

Sursa: SIA ESBS al AIPA la situația din 31 decembrie 2020

Submăsura 1.7. Stimularea creditării producătorilor agricoli de către băncile comerciale și organizații de creditare nebancaară:

Creșterea productivității și competitivității agriculturii prin asigurarea accesului producătorilor agricoli la resurse financiare este obiectivul acestei submăsuri. Sprijinul este acordat producătorilor agricoli care au obținut credite de la băncile comerciale și organizații de creditare nebancaară înregistrate pe teritoriul Republicii Moldova.

Subvenții majorate au obținut și producătorii agricoli ce au *accesat credite prin intermediul proiectelor investiționale și programelor de asistență externă în sectorul agricol și mediul rural*, gestionate de unitățile de implementare.

În perioada prenotată, subvenții pentru stimularea creditării producătorilor agricoli de către băncile comerciale și instituțiile financiare nebancaare, au fost depuse 2501 dosare de solicitări a subvenției în sumă de 133,3 mil. lei iar până la finele anului s-a reușit autorizarea a 12,2 mil. lei.

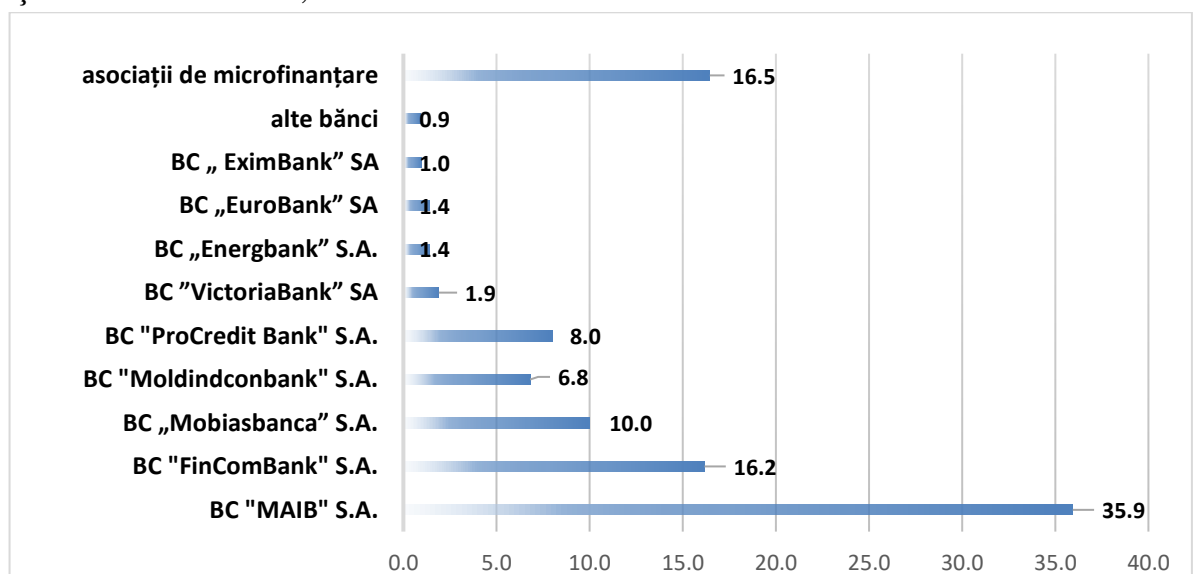

Fig. 8 Ponderele creditelor accesate de solicitanții de subvenții

Sursa: SIA ESBS al AIPA la situația din 31 decembrie 2020

Creditele accesate au fost utilizate pentru:

- semințe, material săditor și sistem de suport;
- combustibil și lubrifianți;
- îngrășăminte (minerale și organice), inclusiv mijloace de protecție a plantelor și animalelor;
- furaje;

- module de seră, peliculă și alte materiale pentru construcția/reconstrucția de sere, solarii și tuneluri;
- tehnică și utilaj agricol, echipament ce formează sisteme de irigare, echipament antigrindină și antiploaie;
- utilaj tehnologic, materiale de construcție pentru infrastructura fizică, precum și pentru utilizarea și renovarea exploatației agricole;
- animale de prăsilă;
- construcția și dotarea tehnologică a pensiunilor agroturistice;
- echipamente tehnologice și utilaje pentru dezvoltarea infrastructurii postrecoltare și prelucrarea primară în localitățile rurale.

Cele mai multe credite, au fost accesate de către solicitanți de subvenții de la băncile comerciale (83,5%), iar 16,5 % de la instituțiile de microfinanțare.

De menționat, că cealaltă sumă a subvenției solicitate de producătorii agricoli privind rambursarea ratei dobânzii la creditele/împrumuturile accesate de la băncile comerciale și organizațiile de creditare nebancale (121,2 mil. lei), urmează a fi alocate din sursele financiare ale FNDAMR pentru anul 2021.

Submăsura 1.7A. Stimularea mecanismului de asigurare a riscurilor în agricultură:

Mijloacele financiare prevăzute pentru prezenta măsură se utilizează la subvenționarea primelor de asigurare a producătorilor agricoli, în baza contractelor de asigurare a riscurilor de producție în agricultură și în baza Listei riscurilor pentru a căror asigurare se subvenționează și Listei culturilor agricole și a speciilor de animale și păsări pentru a căror asigurare se subvenționează din fondul de subvenționare a producătorilor agricoli.

Cuantumul maxim al subvenției se stabilește ținând cont de primele de asigurare calculate conform tarifelor de asigurare prevăzute în condițiile speciale de asigurare a riscurilor de producție în agricultură.

În anul de raport, subvenții pentru stimularea mecanismului de asigurare a riscurilor în agricultură, companiile de asigurări au depus 82 de cereri de acordare a sprijinului financiar prin care 113 entități economice, au asigurat riscurilor în agricultură pentru 3684,5 ha de teren agricol și 1458 animale (dintre care 965 bovine, 274 suine și 219 ovine). Valoarea riscurilor asigurate constituie 31,6 mil. lei iar valoarea subvențiilor solicitate de către companiile de asigurări a constituit 7,6 mil. lei.

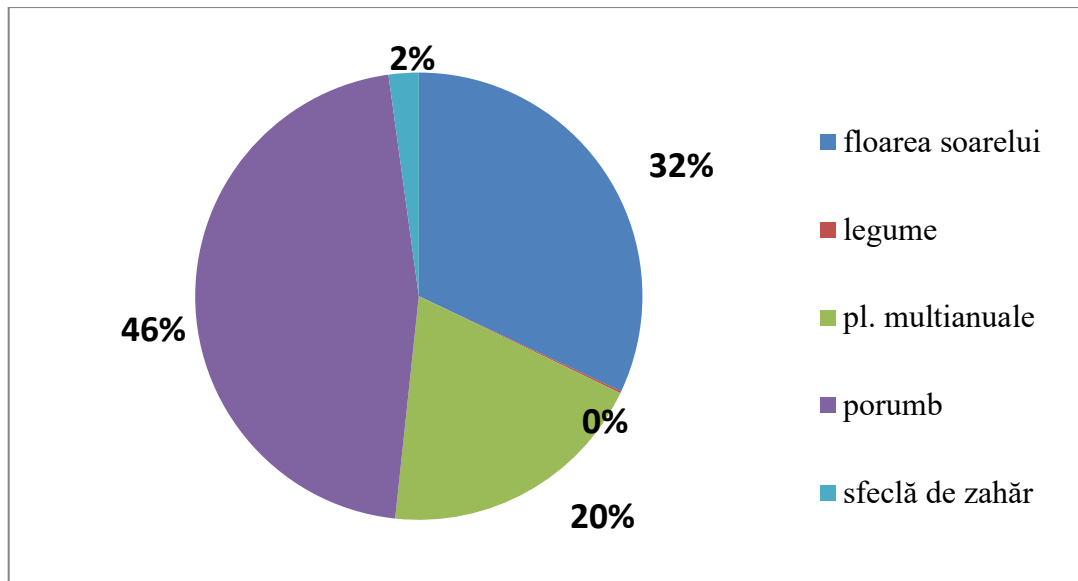

Fig.9 Ponderea suprafețelor culturilor agricole asigurate în anul 2020,%

Sursa: SIA ESBS al AIPA la situația din 31 decembrie 2020

Submăsura 1.8. Stimularea constituirii și funcționării grupurilor de producători agricoli:

Consolidarea cooperării/asocierii între producătorii agricoli, creșterea veniturilor obținute din activitățile agricole, creșterea durabilă a performanței economice și a competitivității în agricultură, reducerea costurilor de producție și stabilizarea prețurilor la producător, sporirea exportului de produse agricole și agroalimentare constituie obiectivele acestei submăsuri.

Sprijinul financiar se acordă grupului de producători recunoscut în temeiul *Legii nr. 312/2013 privind grupurile de producători agricoli și asociațiile acestora* și se calculează reieșind din valoarea producției comercializate anual de către grupul de producători, conform actelor confirmative, după cum urmează:

- 1) 5% – în primul an de activitate;
- 2) 4% – în al doilea an de activitate;
- 3) 3% – în al treilea an de activitate;
- 4) 2% – în al patrulea an de activitate;
- 5) 1% – în al cincilea și în următorii ani de activitate a grupului de producători.

În aceste condiții, în anul 2020 au fost solicitate subvenții, în temeiul la 14 dosare depuse pentru grupuri de producători, în sumă de 2,1 mil. lei fiind achitate subvenții în sumă de cca 2,0 mil. lei.

Submăsura 1.9. Stimularea activităților de promovare:

Prin acest suport financiar, se alocă mijloace pentru susținerea producătorilor agricoli, a grupurilor de producători, inclusiv prin intermediul asociațiilor profesionale

din domeniul agricol, pentru participarea și organizarea de expoziții, târguri, concursuri, cu profil agroalimentar, incluziv în rețelele de comercializare pe piața externă, în scopul sporirii competitivității și promovării produselor agricole și agroalimentare autohtone pentru:

1) compensarea a 50% din cheltuielile de participare și organizare la expozițiile, târgurile, concursurile cu profil agroalimentar, inclusiv în rețelele de comercializare pe piața externă, dar nu mai mult de 100 mii lei per beneficiar;

2) compensarea cheltuielilor pentru înregistrarea produselor cu indicație geografică protejată, denumire de origine a produselor și specialitate tradițională garantată cu 30,0 mii lei per beneficiar;

3) compensarea cheltuielilor de certificare la standardele HACCP, GlobalGap, GMP, ISO cu 30,0 mii lei per beneficiar.

În acest sens, în perioada de raport, AIPA a recepționat 6 dosare de solicitare a sprijinului financiar în sumă de 0,09 mil. lei pentru:

1) certificarea a 3 producători agricoli cu standardele ISO;

2) certificarea a 3 producători agricoli cu GlobalGap.

Dacă e să comparăm statistica anului 2020 cu anul precedent, se constată un interes mai scăzut al beneficiarilor de subvenții la această submăsură, ceea ce a condus direct la o descreștere cu 3 (sau 75%) de dosare autorizate. Unul din motive ar fi, situația pandemică Covid-19 din țară și în lume care a limitat participarea și organizarea la expozițiile, târgurile, concursurile cu profil agroalimentar.

Submăsura 2.1. Stimularea investițiilor pentru consolidarea terenurilor agricole:

Procesul de consolidare a terenurilor agricole este reglementat de mai multe acte normative dintre care două fiind Codul Funciar și Regulamentul cu privire la consolidarea terenurilor agricole aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1075/2007.

Conform prevederilor art. 70¹ – 70⁵ al *Codului Funciar* definește consolidarea terenurilor agricole, prevede modalitățile de consolidare, stabilind că aceste activități se efectuează din inițiativa proprietarilor de terenuri, principiile și etapele consolidării, precum și rolul administrației publice locale în acest proces.

În perioada de raport, au fost depuse un dosar de solicitare a subvenției în sumă de 33,5 mii lei pentru comasarea a 313 parcele sau 83,9 ha teren agricol. De menționat că această cerere urmează să fie achitată din sursele financiare ale FNDAMR pentru anul 2021.

Submăsura 2.2. Stimularea investițiilor pentru procurarea echipamentului de irigare:

Obiectivul general al acestei submăsuri, constă în majorarea suprafețelor terenurilor agricole irigate și sporirea productivității acestora.

În perioada de raport, AIPA a recepționat 334 cereri de solicitare a sprijinului financiar, iar suma subvenției solicitate de producătorii agricoli a constituit 70,1 mil. lei.

Tabelul 10: Sisteme de irigare supuse subvenționării

Sisteme de irigare	Unități	Suprafața irigată (ha)
Prin picurare/microaspersiune	248	3170,0
Prin aspersiune/sisteme mobile de irigare	43	2474,9
Stație de fertigare/geomembrană	9	497,8
Rețele de aducție/distribuție	20	772,0
Stație de pompare a apei	8	111,6
Total	328	7026,3

Sursa: SIA ESBS al AIPA la situația din 31 decembrie 2020

Interesul beneficiarilor, față de această submasura, a înregistrat o creștere pentru care au fost depuse cu 104 dosare mai multe comparativ cu anul de subvenționare precedent, inclusiv a crescut cu 64,1% valoarea sumei subvenției solicitate. Totuși, din cele 334 de dosare depuse, au fost autorizate spre plată 73 dosare. Celelalte solicitări vor fi achitate din sursele FNDAMR ale anului 2021.

Submăsura 2.3 *Stimularea producătorilor agricoli pentru compensarea cheltuielilor la irigare:*

Obiectivul general al acestei submăsuri constă în majorarea suprafețelor terenurilor agricole irigate și sporirea productivității acestora. În acest sens, în anul 2017, în premieră a fost prevăzut ca subvenția solicitată să fie acordată solicitanților care vor demonstra, prin forma de raportare 29-agr, că au obținut sporirea randamentului producerii pe terenurile irigate, cu excepția plantațiilor multianuale tinere și culturilor agricole destinate producerii de semințe.

Astfel, în anul 2020, au fost depuse 27 de solicitări de subvenții în sumă a cca 9,2 mil. lei pentru 5197,7 ha. *Numărul dosarelor depuse, în perioada de raport, a înregistrat o descreștere cu 5 dosare, iar valoarea subvenției solicitate în raport cu dosarele depuse, din potrivă, s-a dublat.*

Așa cum perioada de depunere a cererilor pentru compensarea cheltuielilor energetice utilizate în procesul de irigare a terenurilor agricole a fost extinsă pînă la data de 15 noiembrie al anului de subvenționare, în anul 2020, odată cu epuizarea surselor financiare din FNDAMR, nu a fost posibil autorizarea cererilor pentru această

submăsură. Angajamentele față de acești solicitanți de subvenții vor fi onorate în anul 2021 în mod prioritar.

Tabelul 11: Utilizarea energiei electrice pentru compensarea cheltuielilor la irigare	Moduri de pompare a apei	Suprafață irigată (ha)
Utilizarea energiei electrice la pomparea apei din sistemele de irigare centralizate	14	4021,7
Utilizarea energiei electrice la repomparea apei	3	550,5
Utilizarea energiei electrice la irigație prin sistemele de irigare, altele decât pompare/repompare	13	625,5
Total:	30	5197,7 hs

Sursa: SIA ESBS al AIPA la situația din 31 decembrie 2020

Submăsura 2.4. Stimularea investițiilor pentru procurarea echipamentului no-till și mini-till.

Creșterea productivității și competitivității sectorului agricol prin facilitarea accesului producătorilor la tehnică și utilaje agricole performante este obiectivul general al acestor submăsuri.

Pentru echipamentul no-till și mini-till, mărimea sprijinului acordat se calculează sub formă de compensație în proporție de 30% din cost per unitate, dar nu mai mult de 500 mii lei per beneficiar.

În anul 2020, AIPA a recepționat 222 dosare de solicitare a sprijinului financiar pentru tehnica și utilajul agricol no-till și mini-till procurat. Suma subvenției solicitate de producătorii agricoli a constituit 28,7 mil. lei și vor fi direcționate pentru lucrarea a **66 070,1 ha teren agricol inclusiv** 5120,5 ha extinse în anul 2020.

Suplimentar, menționăm că a fost înregistrată o creștere de 15,6% a numărului dosarelor depuse.

Tabelul 12: Tehnica și utilajul agricol no-till și mini-till supusă subvenționării în anul 2020

Echipamente agricole	Unități	Total terenuri (ha)
Tractoare	70	24 629,5
Tehnică tractată	179	41 195,1
Tehnică purtată	1	245,5
Total:	250	66 070,1

Sursa: SIA ESBS al AIPA la situația din 31 decembrie 2020

Submăsura 2.5. Susținerea promovării și dezvoltării agriculturii ecologice:

Sprijinul financiar este acordat pentru producătorii care sunt înregistrați în sistemul de agricultură ecologică ca plată compensatorie pentru pierderile de venit și costurile suplimentare suportate de beneficiarii care încheie angajamente voluntare și se angajează să rămână în acest sistem de agricultură pe o durată de 5 ani. Totodată, beneficiarii subvenției sunt obligați să restituie sumele încasate doar în cazul în care nu se mențin în sistemul de agricultură ecologică timp de 5 ani. De asemenea, nu vor putea beneficia de ajutor din partea statului, producătorii agricoli, care repetă perioada de conversie pentru una și aceeași suprafață de teren.

Tabelul 13: Suprafața încadrată în agricultura ecologică, ha

I an de conversiune	II an de conversiune	III an de conversiune
731,4	1 179,8	164,8

Sursa: SIA ESBS al AIPA la situația din 31 decembrie 2020

În anul de raport, 65 producători agricoli au depus cereri de solicitare a sprijinului financiar în sumă de 6,9 mil. lei pentru 2538,4 ha de teren agricol încadrat în agricultura ecologică.

La submăsura respectivă menționăm că interesul producătorilor agricoli este în descreștere și de la an la an scade suprafața terenului agricol inclus în circuitul ecologic.

De menționat că, din totalul solicitanților de subvenții pentru terenurile încadrate în agricultura ecologică, cea mai mare pondere o ocupă plantațiile pomicole, fiind urmată de plantațiile medicinale, culturile de câmp și ulterior terenurile cultivate cu legume.

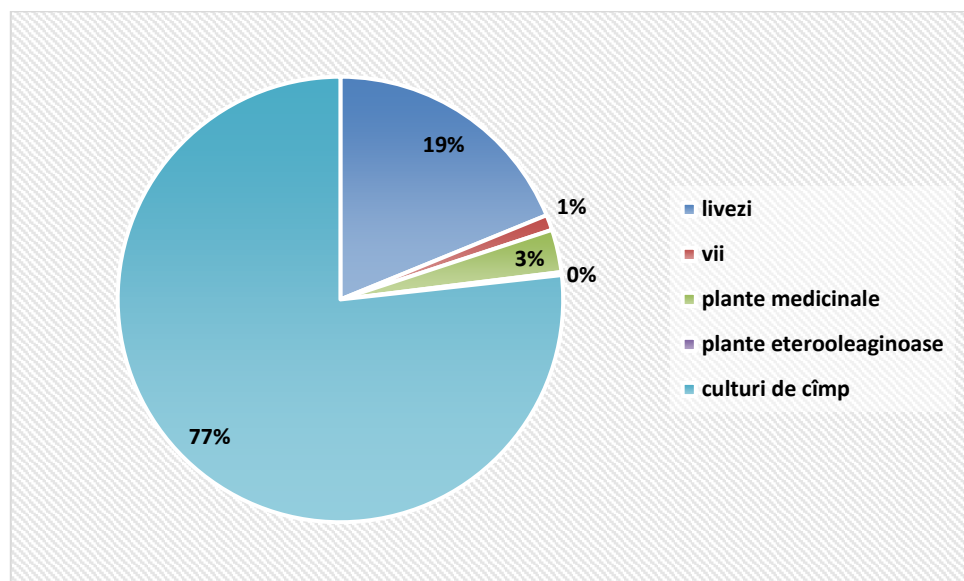

Fig.10 Tipuri de culturi încadrate în agricultura ecologică

Sursa: SIA ESBS al AIPA la situația din 31 decembrie 2020

entru menținerea practicilor de agricultură ecologică, producătorul agricol poate solicita subvenții în cuantum de 20% din producția comercializată dar nu mai mult de 200 mii lei. În acest sens, 29 producători agricoli, în anul 2020, au solicitat subvenție pentru comercializarea a 2450 tone de produse agricole certificate.

Măsura 4. Îmbunătățirea și dezvoltarea infrastructurii rurale

Crearea condițiilor optime în vederea sporirii cantității și calității producției agricole, sporirea accesului spre infrastructură, resurse naturale și tehnice, precum și îmbunătățirea condițiilor sanitare conexe producerii agricole și contribuția pentru producerea producției cu valoare adăugată sporită pe întregul lanț valoric sunt obiectivele acestei măsuri. Astfel statul, prin prisma FNDAMR alocă mijloace financiare pentru:

- a) construcția și reabilitarea drumurilor și podurilor de acces la exploatațile agricole;
- b) construcția și reabilitarea sistemelor de alimentare cu gaz, apă și sisteme de canalizare pentru exploatațile agricole;
- c) liniile și echipamentul de alimentare cu energie electrică;
- d) construcția și reabilitarea bazinelor de acumulare a apei pentru irigare, precum și construcțiile hidrotehnice aferente acestora (diguri, sisteme de scurgere);
- e) investițiile efectuate în construcția sistemelor de producere a energiei regenerabile;
- f) construcția/reconstrucția și renovarea pensiunilor agroturistice rurale;
- g) crearea sau extinderea unităților meșteșugărești – ateliere de lucrare a lemnului, de confecționat obiecte artizanale, de confecționat ceramică, de croitorie, broderie, tricotaje, împletituri, de fierărie, de prelucrare a pieilor, papurei și răchitei etc.

În anul de raport 149 entități economice au solicitat sprijin financiar în sumă de 33,9 mil. lei pentru construcția/reconstrucția și renovarea infrastructurii aferente exploataților agricole – 139 și construcția/reconstrucția și renovarea pensiunilor agroturistice rurale – 10 solicitări.

Pentru această măsură de sprijin, din FNDAMR pentru anul 2020 au fost autorizate spre plată 6,6 mil. lei restul sumei de 27,3 mil. lei va fi achitată din sursele financiare ale FNDAMR pentru anul 2021. Submăsura respectivă, a înregistrat o creștere de 29,6 % la numărul dosarelor depuse în anul 2019.

Măsura 5. Servicii de consultanță și formare:

Mijloacele financiare pentru furnizarea serviciilor de consultanță se alocă producătorilor agricoli prin intermediul companiilor de consultanță și al asociațiilor de profil pentru:

1) instruirii specializate pentru producătorii agricoli care activează în sectorul agroindustrial;

2) elaborarea planului de afaceri, inclusiv asistență consultativă la depunerea cererii de solicitare a sprijinului financiar la oficiile teritoriale ale Agenției, în vederea depunerii tuturor documentelor pentru solicitarea subvenției;

3) acordarea suportului la elaborarea pachetului de documente în scopul atragerii surselor financiare adiționale din proiectele externe ce activează în domeniul agricol.

Solicitanți de subvenționare a serviciilor de consultanță și formare sunt companiile de consultanță și formare, precum și asociațiile de profil care consultă și apără interesele producătorilor agricoli selectați prin concurs de MADRM.

În anul 2020, au fost depuse 18 dosare de solicitare a sprijinului financiar, în sumă de 1,4 mil. lei pentru serviciile prestate de către prestatorii de servicii selectați de MADRM. În tabelul de mai jos sunt descifrate serviciile prestate.

Tabelul 14: Servicii prestate de companiile de consultanță	Cantitatea
Elaborarea pachetului de documente în scopul atragerii surselor financiare adiționale din proiectele externe	347
Instruirii specializate pentru producătorii agricoli	289
Elaborarea planului de afaceri, inclusiv asistență consultativă	167
TOTAL	803

Sursa: SIA ESBS al AIPA la situația din 31 decembrie 2020

1.2. Subvenționarea în avans a proiectelor start-up

În contextul implementării Regulamentului privind condițiile și procedura de acordare a subvențiilor în avans pentru proiectele start-up anual, 5% sau 50 mil. lei din valoarea FNDAMR, sunt direcționate pentru susținerea **tinerilor și femeilor fermier ce se lansează pentru prima dată în activități economice**.

Astfel, în anul de raport, a fost lansat cel de-al VI-lea apel de depunere a cererilor pentru acordare a subvențiilor în avans pentru proiectele start-up. În rezultat, conform datelor obținute de la procesarea cererilor, **32 producători agricoli debutanți** urma să-și inițieze afaceri în agricultură, cu planificarea investițiilor în sectorul dat de **29,7 mil. lei** ce vor genera crearea a peste **60 locuri noi de muncă**. Și în cadrul desfășurării celui

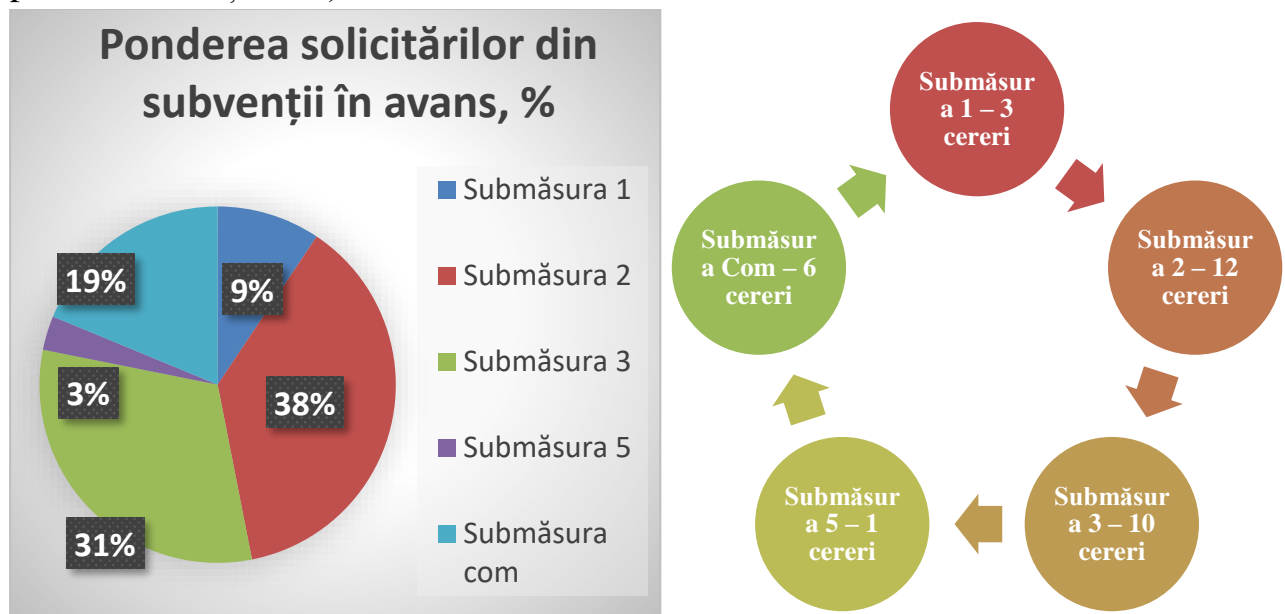
de-al VI apel, **femeile** fermieri au depus cele mai multe dosare, astfel, ponderea lor din totalul dosarelor depuse constituie **59,4%** și 40,6% din afaceri urmează a fi administrate **de tineri fermieri**.

Aportul statului pentru dezvoltarea proiectelor investiționale start-up ar constitui peste **19 mil. lei** surse ce vor fi direcționate pentru:

- dezvoltarea a 17 proiecte investiționale ce vizează sectorul zootehnic, în special cel apicol, cu perspectiva de achiziționare a peste 2000 familii de albine și utilaj specializat de extragere, prelucrare și ambalare a mierii, (în cazul a 15 proiecte investiționale) și 2 producători agricol intenționează să-și lanseze afacere în domeniul avicol și creșterea caprinelor.

- dezvoltarea a 12 proiecte investiționale ce vizează *înființarea plantațiilor multianuale și anume a plantațiilor de nuci, alun, cireș, măr și viță-de-vie*. În acest sens, cu suportul statului urmează a fi înființate 56 ha de plantații multianuale moderne.

- construcția a 13400 m² de sere destinate creșterii legumelor pe teren protejat (3 proiecte investiționale).

Sursa: SIA ESBS al AIPA la situația din 31 decembrie 2020

Urmare a examinării dosarelor recepționate, Comisia de evaluare și selectare a **acceptat spre finanțare 22 proiecte** investiționale ce urmează a fi implementate de producătorii agricoli debutanți iar suma subvenției ce urmează a fi alocată constituie **12,5 mil. lei**. Din totalul dosarelor selectate spre finanțare, 11 producători agricoli au recepționat prima tranșă pentru demararea implementării proiectelor în sumă de 5,2 mil. lei ce sunt orientate spre înființarea plantațiilor multianuale (3 proiecte), renovarea a 4 ferme zootehnice apicole și procesarea producției agricole (4 proiecte orientate spre procurarea stupilor pentru creșterea familiilor de albine și utilaj necesar pentru de extragerea/prelucrarea mierii).

De la lansarea modalității de subvenționare în avans pentru dezvoltarea proiectelor stat-up s-a reușit:

- depunerea a - 161 dosare de solicitare a subvenției în avans în sumă de cca 90 mil. lei;
- selectarea spre plată a 121 dosare în sumă de cca 70 mil. lei;
- achitarea I tranșă pentru 92 dosare în sumă de 41,2 mil. lei;
- finalizarea procesului de implementare a 36 proiecte investiționale;
- crearea a peste 300 locuri noi de muncă;
- peste 60% din afaceri sunt administrate de femei – fermier.

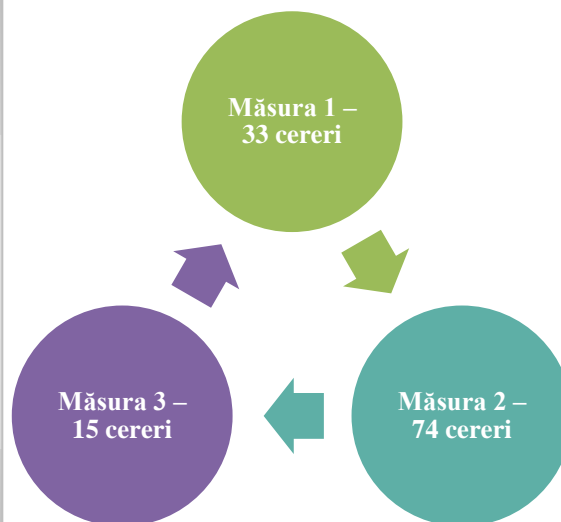
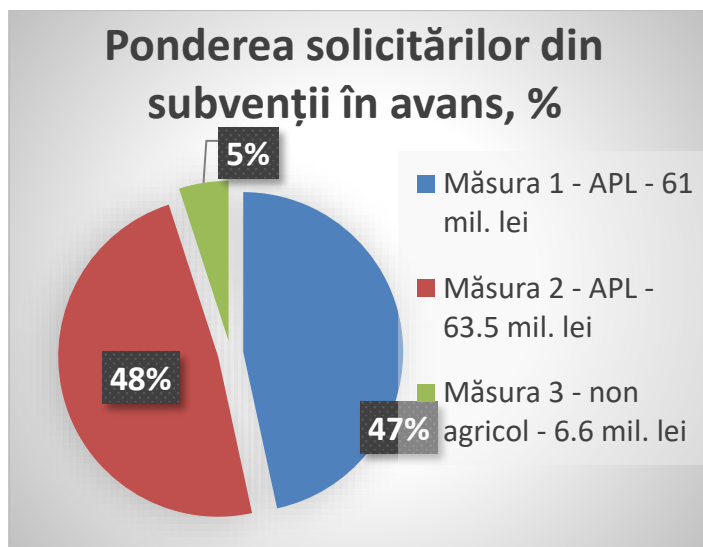
1.3 Subvenționarea în avans pentru îmbunătățirea nivelului de trai și de muncă în mediul rural

În contextul implementării Hotărârii Guvernului nr.476/2019 pentru aprobarea Regulamentului privind acordarea subvențiilor pentru îmbunătățirea nivelului de trai și de muncă în mediul rural din Fondul național de dezvoltare a agriculturii și mediului rural, anual, din valoarea Fondului național de dezvoltare a agriculturii și mediului rural, pentru fiecare măsură în parte au fost direcționate pînă la 5% sau 50 mil. lei pentru acordarea subvențiilor în avans. Astfel, **în premieră**, în anul 2020, din sursele FNDAMR au fost alocate subvenții în avans pentru **îmbunătățirea nivelului de trai și de muncă în mediul rural**. Sursele financiare sunt direcționate spre implementarea proiectelor de dezvoltare a infrastructurii localităților dar și diversificarea activităților non-agricole iar subiecți ai subvențiilor în avans sunt atât autoritățile publice locale cât și entități economice cu profil non-agricol.

Pînă la moment au fost lansate *trei apeluri* de recepționare a cererilor de acordare a subvenției în avans pentru îmbunătățirea nivelului de trai și de muncă în mediul rural, în cadrul căruia au fost:

- recepționate 122 dosare de solicitare a subvenției în avans iar suma subvenției solicitate depășește 130 mil. lei;
- evaluate pozitiv - 77 dosare în sumă de cca 66 mil. lei;
- achitate I tranșă - 62 dosare în sumă de 21,4 mil. lei;
- achitate II tranșă – 21 dosare în sumă de 4,1 mil. lei;
- proiecte implementate – 6.

Unitățile administrativ-teritoriale de nivelul întâi au depus mai multe dosare, astfel ponderea acestora din totalul dosarelor recepționate constituie **87,7% (107 dosare – 124,5)** și doar **12,3% (15 dosare – 6,6 mil. lei)** din proiectele investiționale urmează a fi implementate de entități economice din mediul rural care creează sau dezvoltă activități non-agricole.

Sursa: SIA ESBS al AIPA la situația din 31 decembrie 2020

În cadrul primului apel au fost solicitate investiții pentru:

- modernizarea *drumurilor publice* locale care asigură accesul la bunuri ale domeniului public de interes local – urmează a fi modernizate 15,3 km de drum;
- reabilitarea/modernizarea sistemelor de *alimentare cu apă* - urmează a fi modernizate 23,3 km de sisteme ce alimentează cu apă și 2 stații de pompare a apei;
- proiecte în domeniul colectării, epurării și deversării apelor uzate în sistemele de *canalizare* –și urmează a fi reabilitate 5 km de sistem de canalizare.
- instalarea *iluminatului public* - urmează a fi modernizate 40 km de iluminat stradal;
- achiziționarea de *vehicule și echipament de dezăpezire, întreținere a spațiilor verzi* - urmează a fi achiziționate 18 vehicule și 34 echipamente de dezăpezire, întreținere a spațiilor verzi;
- renovarea/reabilitarea *clădirilor publice* – (4 grădinițe, 6 case de cultură, 2 centre comunitare, 1 centru de sănătate și 1 școală) etc.

În cadrul apelului doi au fost solicitate investiții pentru *Diversificarea economiei rurale prin activități non agricol*. În acest sens, AIPA a recepționat 10 cereri de acordare a subvenției în avans în sumă de 9 mil. lei. În acest sens urmează a fi:

- create zone de agrement;
- dezvoltat turismul rural;
- modernizare unei televiziuni locale;
- producția de băuturi tradiționale locale, etc.

Apelul trei de solicitare a subvenției în avans pentru îmbunătățirea nivelului de trai și de muncă în mediul rural va fi finisat în data de 27 ianuarie 2021, dar către finele anului 2020, AIPA a recepționat 9 cereri de acordare a subvenției în sumă de 9,9 mil. lei dintre care 8 solicitări din partea autorităților publice locale de nivelul I și o cerere de la entități nonagricole.

1.4 Acordarea ajutorului financiar pentru producătorii agricoli afectați de calamitățile naturale din anul 2020

În temeiul Hotărârii Guvernului nr. 582/2020 pentru aprobarea modului de acordare a *compensațiilor pentru diminuarea consecințelor calamităților naturale asupra recoltei anului 2020*, începând cu data de 10 august 2020, AIPA a dat startul procesului de recepționare a dosarelor privind solicitarea compensațiilor pentru diminuarea consecințelor calamităților naturale asupra recoltei anului 2020.

Compensația se acordă solicitantului care a suferit prejudiciu (conform actelor de constatare) ca urmare a secetei - la culturile cerealiere din prima grupă și a grindinei - la culturile horticole și mazăre în cazul în care gradul de afectare a depășit 60%.

Conform raportului totalizator, sistematizat de către Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului în baza informației prezentate de consiliile raionale/municipale conform actelor de constatare, urmează a fi alocate despăgubiri pentru 191,6 mii ha cultivate cu culturi cerealiere de I grupă, dintre care: grâu de toamnă – 151,6 mii ha, orz de toamnă – 23,5 mii ha, rapiță de toamnă 11,6 mii ha, terenuri reînsămânțate - 4,9 mii ha; iar pentru căderile de grindină: plantații pomicole – 627,7 ha, vița de vie – 90,2 ha, legume cultivate în câmp deschis – 17,8 ha și mazăre – 120,9 ha. Astfel, conform informației structurale în raportul totalizator, de compensații urmează să beneficieze 2385 producători agricoli pentru 3189 poziții.

În acest sens, AIPA a recepționat **1805 de dosare** în sumă de **331,2 mil. lei**, dintre care **1735 de dosare** pentru diminuarea consecințelor calamităților naturale ce afectau culturile cerealiere de grupa I (secetă) și **70 dosare** pentru grindină. Pe conturile agenților economici s-au achitat **314,8 mil. lei**, dintre care 1683 – cereri pentru secetă în sumă de 311,8 mil. lei și 63 cereri – grindină în sumă de 3,1 mil. lei).

Cele mai active raioane la depunerea dosarelor pentru solicitarea compensațiilor au fost: Căușeni (153 cereri în sumă de 32,0 mil. lei), Comrat (146 cereri în sumă de 28,4 mil. lei), Ștefan Vodă (136 cereri în sumă de 30,6 mil. lei), Cimișlia (119 cereri în sumă de 23,1 mil. lei), Ceadâr-Lunga (98 cereri în sumă de 13,5 mil. lei).

Prin Hotărârea Guvernului nr. 846 din 30 noiembrie 2020, Guvernul a alocat 59,73 mil. lei destinat pentru *compensarea parțială a prejudiciului cauzat de seceta din anul 2020 la cultura porumbului*. Sursele financiare parvenite de la Guvernul Federației Ruse, urmează a fi utilizate de producătorii agricoli la pregătirea solului pentru recolta anului 2021. Astfel, compensația a fost acordată producătorilor agricoli ale căror câmpuri însămânțate cu porumb au fost afectate de secetă în proporție de 60% și mai mult.

În acest sens, AIPA a recepționat **3230 cereri** de acordare a ajutorului financiar de la **3172 producători agricoli unici**.

Cele mai multe solicitări de ajutor financiar au fost depusă de către producătorii agricoli din raioanele: Cahul – 242 cereri, Căușeni – 162 cereri, Orhei – 162 cereri, Florești – 134 cereri, Cimișlia – 134 cereri.

Din datele prezentate de producătorii agricoli putem menționa că suprafața afectată de secetă, cultivate cu porumb, constituie **224,5 mii ha**.

Către finele anului au fost autorizate 3194 de cereri pentru 3166 producători agricoli unici, în sumă de 59,73 mil. lei.

II. CAUZELE RESPINGERII DOSARELOR DE SOLICITARE A SPRIJINULUI FINANCIAR

În temeiul HG nr. 455/2017 AIPA poate să respingă cererea de solicitare a sprijinului financiar dacă producătorul agricol nu:

- întrunește criteriile de eligibilitatea;
- realizată investiția în perioada stabilită de cadrul normativ;
- poate demonstra documentul realizare investiției;
- deține dreptul de proprietate asupra obiectului supus subvenționării, etc.

Motivele respingerii cererilor de solicitare a sprijinului financiar pentru solicitarea subvențiilor post-investiționale sunt:

- producătorii agricoli au defrișat neregulamentar, cu abateri de la legislația în vigoare pentru plantațiile pomicole/viticole;
- necorespunderea criteriilor de eligibilitate prevăzute de fiecare măsură/submăsură a Regulamentului de subvenționare;
- prezentarea datelor cu caracter denaturat (la momentul efectuării investiției producătorului agricol nu este înregistrat ca entitate juridică);
- nu au atins punctajul necesar în procesul de evaluare de către Comitetul de evaluare și autorizare;
- nu au declarat porțiunile de grant.

Motivele respingerii cererilor de solicitare a sprijinului financiar pentru solicitarea subvențiilor în avans sunt:

- afilierea față de un alt producător agricol, impediment ce deja este depășit;
- imposibilitatea solicitantului de subvenții în avans de a face dovada capacității de cofinanțare a proiectului;
- investiția deja efectuată;
- termenul de la deschiderea entității a depășit un an, nefiind ca întreprindere nou înregistrată în sensul Legii nr. 179/2016 cu privire la întreprinderile mici și mijlocii;

- imposibilitatea producătorului agricol de a prezenta acte confirmative pentru realizarea investiției.

Refuzul Agenției de a acorda subvenții poate fi contestat în instanța de judecată conform procedurii stabilite în Legea contenciosului administrativ nr.793/2000 sau Codul administrative al RM nr. 116/2018.

III. DISTRIBUIREA FNDAMR PENTRU ANUL 2021

Conform Legii bugetului de stat pentru anul 2021, Fondul Național de Dezvoltare a Agriculturii și Mediului Rural constituie 1100 mil. lei și urmează a fi distribuit după cum urmează:

- contribuția statului la Fondul National al Viei și Vinului – 26,1 mil. lei;
- subvenții în avans pentru dezvoltarea proiectelor start-up – 55,0 mil. lei;
- subvenții în avans pentru îmbunătățirea nivelului de trai și de muncă în mediul rural – 165,0 mil. lei;
- plăți directe per cap de animal – 80,0 mil. lei;
- asigurarea subvenționată a riscurilor în agricultură – 11,0 mil. lei;
- angajamente asumate față de producătorii agricoli ce au depus cereri de solicitare a sprijinului financiar în anul 2020 – cca 826,0 mil. lei.

Analizând distribuirea surselor financiare remise spre administrare putem constata că aceste surse financiare vor fi insuficiente or, sursele financiare pentru achitarea subvențiilor post-investiționale ce urmează a fi recepționate în anul 2021 vor rămâne fără de acoperire financiară.

IV. CONCLUZII, PROPUNERI ȘI RECOMANDĂRI

Concluzii:

1. Prevederile regulamentului de subvenționare se implementează pe o perioadă determinată (2017 – 2021) ceea ce permite producătorilor agricoli să își dezvolte afacerea având o previzibilitate și cunoscând domeniile ce pot fi subvenționate din FNDAMR;

2. Se observă tendința de majorare a valoarea FNDAMR, de la 950 mil. lei în anul 2019, la 1200 mil. lei în anul 2020. Ca rezultat se creează locuri noi de muncă precum și sporirea investițiilor în sectorul agroindustrial dar și în ramurile conexe acestuia;

3. Cca 80% din sursele FNDAMR sunt accesate de producătorii agricoli mici și mijlocii ce investesc în dezvoltarea agriculturii și mediului rural;

4. Peste 80% din valoarea FNDAMR sunt absorbite de prioritatea I „Creșterea competitivității sectorului agroalimentar prin restructurare și modernizare” din Strategia națională de dezvoltare a agricolă și rurală;

5. Practic la toate submăsurile pentru subvenționarea post-investițională, a fost înregistrată o creștere a numărului de dosare depuse în anul de subvenționare 2020 comparativ cu anul de subvenționare 2019, cu excepția submăsurilor 1.2-P, V „înființarea plantațiilor pomicole și viticole”, submăsura 1.4 , 2.1, 2.3 și 2.5;

6. Numărul dosarelor respinse a înregistrat cifra de 139 dosare, fiind în descreștere cu 124 dosare sau 47%, ceea ce confirmă sporirea calității dosarelor întocmite. Interesul producătorilor agricoli față de sprijinul financiar acordat din FNDAMR crește de la an la an, pe parcursul ultimilor 4 ani numărul cererilor depuse de solicitanții de subvenții post-investițională a crescut de la 5836 dosare depuse în anul 2017 la 7448 dosare în anul de raport.

7. FNDAMR se valorifică la nivelul de 100% anual.

8. Însă, plățile către agricultori sunt autorizate cu întârziere pe motivul epuizării surselor financiare din FNDAMR, astfel provocând mari pierderi beneficiarilor. Pentru rezolvarea acestei probleme este necesar ca autoritatea publică centrală să intervină, la rectificarea Legii bugetului de stat, pentru a solicita majorarea volumului FNDAMR.

9. Plata restanțelor față de producătorii agricoli din 2019 – cca 503,8 mil. lei, din valoarea FNDAMR în anul 2020 iar plata restanțelor față de producătorii agricoli din 2020 constituie cca 826,0 mil. lei și urmează a fi achitate din valoarea FNDAMR pentru anul 2021. Pentru a putea onora angajamentele, în vederea realizării măsurilor de sprijin față de solicitanții de subvenții, care au efectuat investiția ce corespunde domeniilor de acțiune aferente fiecărei măsuri de sprijin financiar este necesar de a majora valorii FNDAMR în mărime de cel puțin 1500 mil. lei anual.

Propuneri și recomandări:

1. Identificarea surselor financiare suplimentare pentru majorarea Fondului național de dezvoltare a agriculturii și mediului rural cel puțin pînă la 1500 mil. lei anual;

2. Negocierea unui program similar Programului ENPARD, care va permite alocarea în bugetul de stat a surselor financiare pentru susținerea proiectelor investiționale ce vor contribui în dezvoltarea agriculturii și mediului rural;

3. Alocarea surselor financiare pentru dezvoltarea în cadrul AIPA a serviciilor IT - sisteme informaționale dar și licențierea sistemelor de operare și programele utilizate de AIPA;

4. Sporirea numărului angajaților AIPA prin crearea unei subdiviziuni ce ar examina și aproba proiectele recepționate prin schema de plată „subvenții în avans”,

„dezvoltarea rurală”, „plăți directe” și asigurarea secțiilor/serviciilor teritoriale ale AIPA cu cîte cel puțin un angajat suplimentar. Această necesitate se conturează prin recomandările Curții de Conturi care a specificat că în cadrul AIPA nu este respectată normarea muncii dar și prin prisma politicilor noi aprobate de Guvern (implementarea măsurilor de sprijin ce contribuie la îmbunătățirea nivelului de trai și de muncă în mediul rural și plăți directe per cap de animal);

5. Implementarea proiectului Twinning, care va contribui la acreditarea AIPA de către partenerii din UE, pentru a recunoaște agenția ca o Instituție de Plăți la nivelul UE, cu posibilitatea de gestionare a fondurilor UE;

6. Digitalizarea prin conectarea sistemelor informaționale cu alte instituții abilitate, fiind direct orientate spre facilitarea procesului de depunere a cererilor de subvenționare;

7. Intensificarea relațiilor interinstituționale, atât la nivel național precum și pe plan extern.

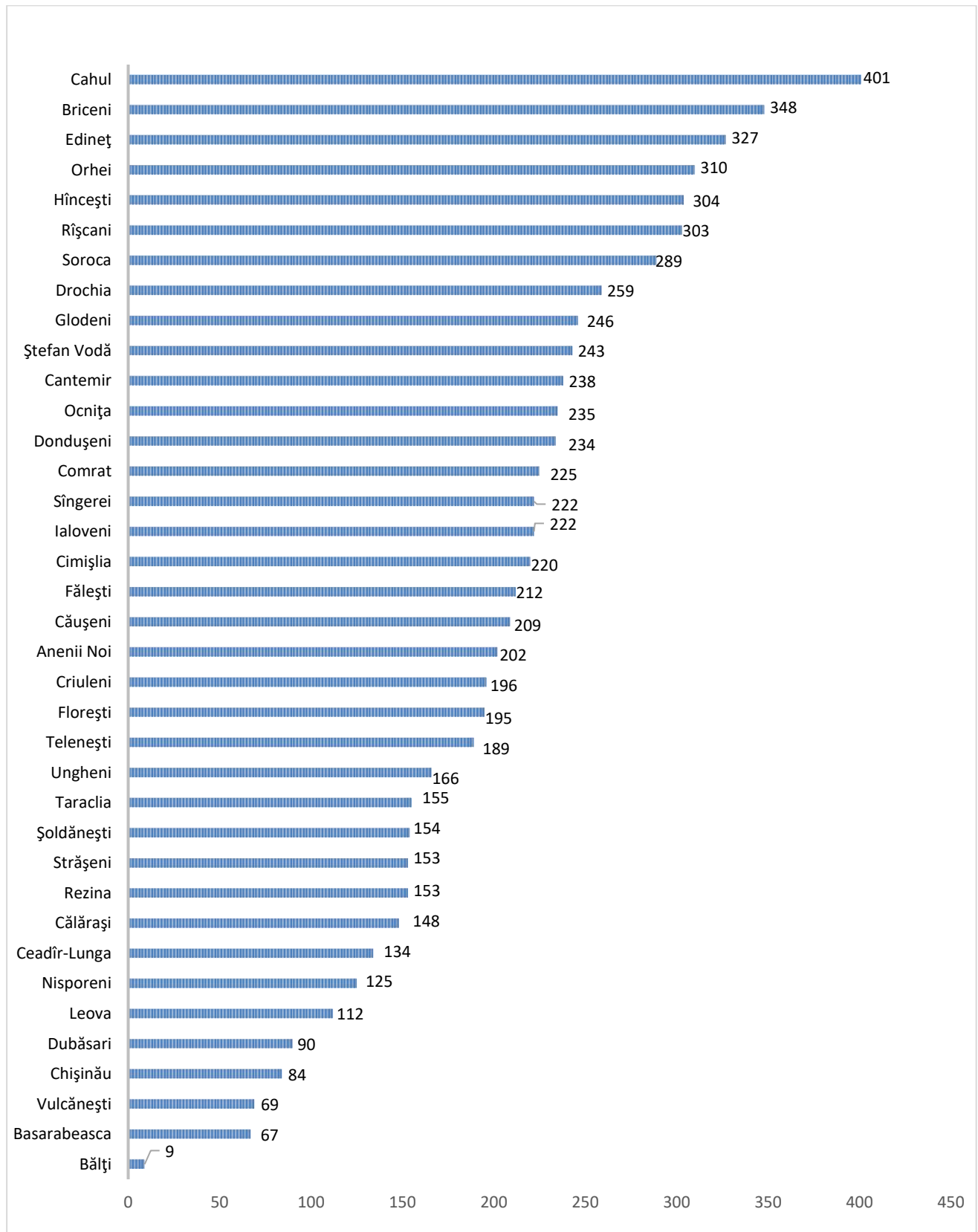
Ex.: Diana Cosalîc
Tel. 022222771

Cadrul normativ ce reglementează politica de subvenționare

Nr. d/o	Actul normativ	Prevederile acestuia
1	Legea bugetului de stat aprobată anul	art. 2 stabilește cuantumul Fondului național de dezvoltare a agriculturii și mediului rural. În anul 2020 FNDAMR constituie 1200,0 mil. lei
2	Legea nr. 276/2016 cu privire la principiile de subvenționare a în dezvoltarea agriculturii și mediului rural	Legea stabilește principiile generale ale politicilor statului privind încurajarea și stimularea activităților agricole și dezvoltării rurale, direcțiile de utilizare ale mijloacelor financiare destinate dezvoltării agriculturii și mediului rural. Art. 24-25 stabilesc criteriile generale și specific de eligibilitate.
3	Legea nr. 845/1992 cu privire la antreprenoriat și întreprinderi	Legea stabilește agenții economice care au dreptul, în numele lor (firmelor lor), să desfășoare activitate de antreprenoriat în Republica Moldova și determină principiile juridice, organizatorice și economice ale acestei activități.
4	Legea nr. 220/2007 cu privire la înregistrarea de stat a persoanelor juridice și a întreprinzătorilor individuali.	Legea reglementează procedura înregistrării de stat a persoanelor juridice și a întreprinzătorilor individuali, ținerii registrelor de stat ale persoanelor juridice și întreprinzătorilor individuali, precum și stabilește statutul juridic al organului înregistrării de stat și al regulatorului în domeniul înregistrării de stat.
5	Legea nr. 1353/2000 privind gospodăriile țărănești de fermier;	Legea reglementează bazele juridice, organizatorice, economice și sociale privind constituirea, reorganizarea și lichidarea gospodăriei țărănești (de fermier) precum și activitatea ei.
6	Legea nr. 312/2013 privind grupurile de producători agricoli și asociațiile acestora.	Legea stabilește procedura de organizare, recunoaștere și funcționare a grupurilor de producători agricoli. Art. 18 reglementează promovarea și stimularea grupurilor de producători.
7	Legea nr. 1007/2002 privind cooperativele de producție.	Legea reglementează activitățile cooperativei de producție (de la asociere pînă la repartizarea profitului)

8	Legea nr. 73/2001 privind cooperativele de întreprinzător.	Legea stabilește cadrul legislativ pentru dezvoltarea sistemului cooperativelor de întreprinzător
9	Legea cu privire la întreprinderile mici și mijlocii nr. 179/2016	Legea stabilește cadrul legal de activitate al întreprinderilor micro, mici și mijlocii, precum și măsurile de suport din partea statului pentru crearea și dezvoltarea lor
10	Legea nr. 57/2006 viei și vinului.	Art. 31 stabilește stimularea dezvoltării sectorului vitivinicol din sursele FNDAMR
11	Legea pomiculturii nr. 728/1996	Art. 12 stabilește susținerea pomiculturii de către stat
12	Legea nr. 115/2005 cu privire la producția agroalimentară ecologică	Ar. 10 stabilește stimularea agriculturii ecologice din sursele FNDAMR
13	Legea zootehniei nr. 412/1999	Art. 33 stabilește dezvoltarea sectorului zootehnic de către stat prin politica de subvenționare.
14	Legea nr. 231/2006 privind identificarea și înregistrarea animalelor	Legea stabilește principiile de bază ale organizării și desfășurării activității de identificare și înregistrare a animalelor pe teritoriul Republicii Moldova.
15	Legea nr. 243/2004 privind asigurarea subvenționată a riscurilor de producție în agricultură	Scopul legi este asigurarea unei producții stabile în sectorul agricol prin asigurarea subvenționată a riscurilor de producție în agricultură. Capitolul V. Acordarea subvențiilor la asigurarea riscurilor de producție în agricultură.
16	Hotărârea Guvernului nr. 20/2019 cu privire la constituirea Instituției Publice „Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură”	Regulamentul privind organizarea și funcționarea Agenției de Intervenție și Plăți pentru Agricultură, Structura organizatorică a Agenției de Intervenție și Plăți pentru Agricultură și lista subdiviziunilor teritoriale (cu statut de secții/servicii), conform Organigrama Agenției de Intervenție și Plăți pentru Agricultură
17	Hotărârea Guvernului nr. 455/2017 cu privire la modul de repartizare a mijloacelor Fondului Național de Dezvoltare a Agriculturii și Mediului Rural	Regulamentul privind condițiile, ordinea și procedura de acordare a mijloacelor Fondului Național de Dezvoltare a Agriculturii și Mediului Rural
18	Hotărârea Guvernului nr. 507/2018 pentru aprobarea Regulamentului privind condițiile și procedura de acordare a subvențiilor în avans pentru proiectele start-up din Fondul național de dezvoltare a agriculturii și mediului rural	Regulamentul privind condițiile și procedura de acordare a subvențiilor în avans pentru proiectele start-up

19	Hotărârea Guvernului nr. 476/2019 pentru aprobarea Regulamentului privind acordarea subvențiilor pentru îmbunătățirea nivelului de trai și de muncă în mediul rural din Fondul național de dezvoltare a agriculturii și mediului rural	Regulamentul privind acordarea subvențiilor pentru îmbunătățirea nivelului de trai și de muncă în mediul rural din Fondul național de dezvoltare a agriculturii și mediului rural
20	Hotărârea Guvernului nr.409/2014 cu privire la aprobarea Strategiei naționale de dezvoltare agricolă și rurală pentru anii 2014-2020	Implementarea măsurilor de sprijin ale Fondului național de dezvoltare a agriculturii și mediului rural
21	Hotărârea Guvernului nr. 217/2005 pentru aprobarea Regulamentului privind subvenționarea asigurării riscurilor de producție în agricultură	Principiile de subvenționare a riscurilor de producție în agricultură
22	Hotărârea Guvernului nr. 705/1995 privind modul de înregistrare la venituri, punere pe rod, casare și defrișare a plantațiilor perene	Actul citat reglementează modul/procedura de înregistrare a plantațiilor perene precum și modul de casare și defrișare a acestora.
23	Hotărârea Guvernului nr. 607/1999 cu privire la Inspectoratul de Stat pentru Supravegherea Tehnică „INTEHAGRO” al Ministerului Agriculturii și Industriei Prelucrătoare	Reglementează înmatricularea tehnicii, utilajului agricol.
24	Hotărârea Guvernului nr. 582/2020 pentru aprobarea modului de acordare a compensațiilor pentru diminuarea consecințelor calamităților naturale asupra recoltei anului 2020	Regulamentul privind stabilirea modului de acordare a compensațiilor pentru diminuarea consecințelor calamităților naturale asupra recoltei anului 2020 (secetă pentru culturile cerealiere de I grupă și drindină – plantații multianuale))
24	Hotărârea Guvernului nr. 846/2020 cu privire la aprobarea Regulamentului privind stabilirea modului de acordare a ajutorului financiar din partea Guvernului Federației Ruse, destinat pentru compensarea parțială a prejudiciului cauzat de seceta din anul 2020 la cultura porumbului și pregătirea solului pentru recolta anului 2021	Regulamentul privind stabilirea modului de acordare a ajutorului financiar din partea Guvernului Federației Ruse, destinat pentru compensarea parțială a prejudiciului cauzat de seceta din anul 2020 la cultura porumbului și pregătirea solului pentru recolta anului 2021 (pentru cultura porumbului)

Numărul dosarelor recepționate de AIPA în profil teritorial în anul 2020

Suma subvenției solicitate de producătorii agricoli în profil teritorial în anul 2020

